

656/2004 Z.z.
ZÁKON
z 26. októbra 2004
o energetike a o zmene niektorých zákonov

Zmena: 555/2005 Z.z.

Zmena: 238/2006 Z.z.

Zmena: 107/2007 Z.z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

ČI.I

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) podmienky pre podnikanie v energetike,
- b) prístup na trh, práva a povinnosti účastníkov trhu v energetike,
- c) práva, právom chránené záujmy a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb, ktorých práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť dotknuté účastníkmi trhu v energetike,
- d) výkon štátnej správy v energetike,
- e) výkon štátneho dozoru nad podnikaním v energetike.

§ 2

Základné pojmy

Na účely tohto zákona sa rozumie

a) všeobecne

- 1. energetikou elektroenergetika, plynárenstvo, preprava pohonných látok alebo ropy potrubím, plnenie tlakových nádob so skvapalneným plynným uhlíkovodíkom (ďalej len "tlaková nádoba"), rozvod skvapalneného plynného uhlíkovodíka,
- 2. podnikom právnická osoba, ktorá podniká v energetike,
- 3. prepojeným podnikom podnik, ktorý je iným podnikom alebo viacerými podnikmi ovládaný, pretože tento iný podnik alebo tieto podniky sú majetkovo alebo personálne prepojené, a tým majú rozhodujúci podiel na hlasovacích právach,
- 4. majetkovým prepojením priamy alebo nepriamy podiel iného podniku alebo podnikov na hlasovacích právach preto, že majú podiel na základnom imaní podniku, alebo akcie podniku, s ktorým je spojený rozhodujúci podiel hlasovacích práv,
- 5. personálnym prepojením stav, keď štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu

podniku a iného podniku alebo podnikov je tá istá osoba alebo tie isté osoby alebo aspoň ich väčšina s rozhodujúcim podielom na hlasovacích právach v tomto orgáne, alebo ak štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom kontrolného orgánu alebo dozorného orgánu podniku a iného podniku alebo podnikov sú blízke osoby. Rozhodujúcim podielom sa rozumie nadpolovičná väčšina na hlasovacích právach,

6. vymedzeným územím územie Slovenskej republiky, v ktorom je prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy povinný zabezpečiť prenos elektriny alebo distribúciu elektriny, alebo v ktorom je prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete povinný zabezpečiť prepravu plynu a distribúciu plynu,

7. časťou vymedzeného územia časť územia Slovenskej republiky, v ktorom je prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy povinný zabezpečiť prenos elektriny alebo distribúciu elektriny, alebo v ktorom je prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete povinný zabezpečiť prepravu plynu a distribúciu plynu,

8. územím Európskej únie vymedzené územie a územia ostatných členských štátov Európskej únie,

9. územím tretích štátov územie, ktoré nie je územím Európskej únie,

10. bezpečnosťou dodávky elektriny a plynu zabezpečenie rovnováhy ponuky a dodávky elektriny a plynu na jednej strane, dopytu a spotreby elektriny a plynu na druhej strane na vymedzenom území alebo časti vymedzeného územia; bezpečnosťou dodávky elektriny a plynu je aj zabezpečenie technickej bezpečnosti energetických zariadení,

11. vnútorným trhom trh s elektrinou alebo trh s plynom, ktorý sa realizuje na území Európskej únie,

12. národnou prepravnou sústavou alebo sieťou sústava alebo sieť, ktorá prepravuje elektrinu alebo plyn na vymedzenom území,

13. prepojením sústavy alebo siete prepojenie národnej prepravnej sústavy a siete so sústavou a sieťou, ktorá prepravuje elektrinu alebo prepravuje plyn na území Európskej únie, alebo ktorá prepravuje elektrinu alebo prepravuje plyn na územie tretích štátov,

14. integrovaným podnikom vertikálne integrovaný alebo horizontálne integrovaný podnik,

15. vertikálne integrovaným podnikom podnik alebo skupina podnikov, ktorého vzájomný vzťah s iným podnikom alebo so skupinou podnikov umožňuje uplatňovať rozhodujúci vplyv na podnik alebo na skupinu podnikov, pričom rozhodujúci vplyv sa uplatňuje najmä

15.1. prostredníctvom vlastníckych práv alebo užívacích práv k aktívam podniku alebo vlastníckych práv alebo užívacích práv k aktívam skupiny podnikov,

15.2. prostredníctvom zloženia štatutárnych orgánov podniku alebo skupiny podnikov,

15.3. uplatňovaním hlasovacieho práva alebo uplatňovaním iného spôsobu rozhodovania štatutárnych orgánov podniku alebo skupiny podnikov, a kde podnik alebo skupina podnikov vykonáva najmenej jednu z činností prenos elektriny alebo distribúcia elektriny a najmenej jednu z činností výroba

elektriny alebo dodávka elektriny alebo jednu z činností preprava plynu, distribúcia plynu, prevádzkovanie zariadení na skvapalňovanie zemného plynu, uskladňovanie plynu a jednu z činností výroba plynu alebo dodávka plynu,

16. horizontálne integrovaným podnikom podnik vykonávajúci jednu z činností výroba elektriny pre dodávku elektriny alebo pre prenos elektriny alebo pre distribúciu elektriny a akúkoľvek inú činnosť, ktorá nie je predmetom podnikania v elektroenergetike, alebo podnik vykonávajúci jednu z činností výroba plynu, preprava plynu, distribúcia plynu, uskladňovanie plynu, dodávka plynu a inú činnosť, ktorá nie je predmetom podnikania v plynárenstve,

17. zúčtovateľom odchýlok právnická osoba, ktorá zabezpečuje zúčtovanie rozdielov medzi zmluvne dohodnutými hodnotami dodávok elektriny alebo plynu a skutočne dodanými hodnotami dodávok elektriny alebo plynu v určenom čase,

18. regulovaným prístupom k sústave alebo k sieti prístup k sústave alebo k sieti v súlade s pravidlami schválenými príslušným orgánom štátnej správy a za regulované ceny,¹⁾

19. dohodnutým prístupom k sieti prístup k sieti dohodnutý účastníkmi trhu s plynom s vopred zverejnenými obchodnými podmienkami prístupu a využívania siete,

20. energetickou efektívnosťou postup zameraný na ovplyvňovanie množstva spotreby elektriny a časového plánu spotreby elektriny (ďalej len "ovplyvňovanie") s cieľom znížiť primárnu spotrebu elektriny; ovplyvňovanie je možné dosiahnuť uprednostnením takých investícií, ktorými sa zabezpečí energetická účinnosť, pred opatreniami, ktoré zakladajú vynaloženie dodatočných investícií na zvýšenie výrobnnej kapacity alebo opatreniami zameranými na prerušenie dodávok elektriny, ak sú uprednostnené investície účinnejším a ekonomicky výhodnejším riešením s prihliadnutím aj na ich pozitívny dopad na životné prostredie.

b) v elektroenergetike

1. výrobcom elektriny fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má oprávnenie na výrobu elektriny podľa tohto zákona,

2. zariadením na výrobu elektriny zariadenie, ktoré slúži na premenu rôznych zdrojov energie na elektrinu; zahŕňa stavebnú časť a technologické zariadenie,

3. kombinovanou výrobou výroba elektriny, ktorá vzniká súčasne pri výrobe tepla vyrábaného na účely dodávok tepla fyzickým osobám alebo právnickým osobám a dodávok na technologické účely,

4. obnoviteľným zdrojom energie zdroj, ktorého energetický potenciál sa trvalo obnovuje prírodnými procesmi alebo činnosťou ľudí,

5. prenosom elektriny preprava elektriny prenosovou sústavou na vymedzenom území, alebo preprava elektriny prenosovou sústavou na tej časti vymedzeného územia, ktoré spája časť vymedzeného územia s územím členských štátov Európskej únie alebo s územím tretích štátov,

6. prenosovou sústavou súbor vzájomne prepojených elektrických vedení a elektroenergetických zariadení potrebných na prenos elektriny a súbor vzájomne prepojených elektrických vedení a elektroenergetických zariadení

potrebných na prepojenie prenosovej sústavy so sústavou mimo vymedzeného územia; súčasťou prenosovej sústavy sú aj meracie, ochranné, riadiace, zabezpečovacie, informačné a telekomunikačné zariadenia potrebné na prevádzkovanie prenosovej sústavy,

7. prevádzkovateľom prenosovej sústavy právnická osoba, ktorá má povolenie na prenos elektriny na vymedzenom území,

8. distribúciou elektriny preprava elektriny distribučnou sústavou na časti vymedzeného územia,

9. distribučnou sústavou súbor vzájomne prepojených elektrických vedení a elektroenergetických zariadení potrebných na distribúciu elektriny na časti vymedzeného územia; súčasťou distribučnej sústavy sú aj meracie, ochranné, riadiace, zabezpečovacie, informačné a telekomunikačné zariadenia potrebné na prevádzkovanie distribučnej sústavy; súčasťou distribučnej sústavy nie je elektrické vedenie a elektroenergetické zariadenie, ktorým sa zabezpečuje preprava elektriny z územia členského štátu Európskej únie na vymedzené územie alebo na časť vymedzeného územia alebo z územia tretích krajín na vymedzené územie alebo na časť vymedzeného územia,

10. prevádzkovateľom distribučnej sústavy právnická osoba, ktorá má povolenie na distribúciu elektriny na časti vymedzeného územia,

11. priamym vedením elektrické vedenie, ktoré spája

11.1. výrobcu elektriny s koncovým odberateľom elektriny,

11.2. výrobcu elektriny s dodávateľom elektriny, ktorý nakúpenú elektrinu spotrebúva priamo vlastným energetickým zariadením alebo ktorý nakúpenú elektrinu dodáva integrovanému podniku,

11.3. výrobcu elektriny s oprávneným odberateľom, ktorý nie je pripojený k prenosovej sústave alebo k distribučnej sústave,

12. spojovacím vedením vedenie, ktoré spája národnú prepravnú sústavu so sústavou členského štátu Európskej únie,

13. sústavou vzájomne prepojené elektroenergetické zariadenia výrobcu elektriny, prevádzkovateľa prenosovej sústavy, prevádzkovateľa distribučnej sústavy, prevádzkovateľa priameho vedenia a vlastníka elektrickej prípojky, ktoré slúžia na výrobu, prenos, distribúciu a prepravu elektriny; súčasťou sústavy sú aj meracie, ochranné, riadiace, zabezpečovacie, informačné a telekomunikačné zariadenia potrebné na prevádzkovanie sústavy,

14. elektroenergetickým zariadením zariadenie, ktoré slúži na výrobu, pripojenie, prenos, distribúciu, prepravu alebo dodávku elektriny,

15. podpornou službou služba, ktorú poskytuje účastník trhu s elektrinou prevádzkovateľovi prenosovej sústavy na zabezpečenie poskytovania systémových služieb potrebných na dodržanie kvality dodávky elektriny a na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti sústavy,

16. systémovou službou služba prevádzkovateľa prenosovej sústavy potrebná na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti sústavy na vymedzenom území; zahŕňa aj služby, ktoré poskytuje prevádzkovateľ prenosovej sústavy potrebné na zabezpečenie bezpečnej prevádzky výrobných zariadení výrobcu elektriny,

17. odberným miestom miesto odberu elektriny vybavené určeným meradlom,²⁾

18. typovým diagramom odberu odberový diagram rovnaký pre určitú skupinu odberateľov elektriny,
19. dodávkou elektriny predaj elektriny,
20. dodávateľom elektriny fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má povolenie na dodávku elektriny,
21. koncovým dodávateľom elektriny pre domácnosť dodávateľ elektriny, ktorý ako vertikálne integrovaný podnik vykonáva distribúciu elektriny a súčasne vykonáva aj dodávku elektriny pre odberateľa elektriny v domácnosti,
22. odberateľom elektriny obchodník s elektrinou a koncový odberateľ elektriny,
23. obchodníkom s elektrinou fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje elektrinu na účely ďalšieho predaja,
24. koncovým odberateľom elektriny odberateľ elektriny v domácnosti alebo odberateľ elektriny mimo domácnosti,
25. odberateľom elektriny v domácnosti fyzická osoba, ktorá nakupuje elektrinu pre vlastnú spotrebu v domácnosti,
26. odberateľom elektriny mimo domácnosti fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje elektrinu, ktorá nie je využívaná na vlastnú spotrebu odberateľa elektriny v domácnosti,
27. oprávneným odberateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená na výber dodávateľa elektriny,
28. domácim uhlím uhlie vyťažené na vymedzenom území,
29. regulačnou elektrinou elektrina obstaraná v reálnom čase prevádzkovateľom prenosovej sústavy od účastníkov trhu s elektrinou na zabezpečenie rovnováhy spotreby a výroby na trhu s elektrinou na vymedzenom území s ohľadom na dovoz a vývoz elektriny,
30. univerzálnou službou služba, ktorú odberateľovi elektriny v domácnosti poskytuje koncový dodávateľ elektriny pre domácnosť a ktorá zahŕňa súčasne distribúciu elektriny a dodávku elektriny,
31. odchýlkou účastníka trhu s elektrinou odchýlka, ktorá vznikla v určitom časovom úseku ako rozdiel medzi zmluvne dohodnutým množstvom elektriny a skutočne dodaným alebo odobratým množstvom elektriny v reálnom čase,
32. odchýlkou sústavy súčet všetkých individuálnych odchýlok subjektov zúčtovania v danom časovom úseku,
33. vývozom elektriny tok zmluvne dohodnutého množstva elektriny z vymedzeného územia do členského štátu Európskej únie alebo do tretieho štátu,
34. tranzitom elektriny tok zmluvne dohodnutého množstva elektriny cez vymedzené územie na územie členského štátu Európskej únie alebo tretieho štátu,
35. dovozom elektriny tok zmluvne dohodnutého prijatého množstva elektriny z členského štátu Európskej únie alebo z tretieho štátu na vymedzené územie.

c) v plynárenstve

1. výrobou plynu ťažba zemného plynu alebo výroba bioplynu, výroba plynu z biomasy alebo výroba plynu z iného plynného uhľovodíka,

2. výrobcou plynu fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ťaží zemný plyn alebo prevádzkuje ťažobnú sieť na ťažbu zemného plynu alebo vyrába bioplyn, plyn z biomasy alebo plyn z plynného uhľovodíka,
3. ťažobnou sieťou sieť plynovodov, ktoré sú určené na dopravu vyťaženého zemného plynu z miesta ťažby zemného plynu do miesta spracovania zemného plynu alebo do miesta odovzdania zemného plynu do prepravnej siete alebo do distribučnej siete,
4. prepravou plynu doprava plynu prepravnou sieťou,
5. distribúciou plynu doprava plynu distribučnou sieťou,
6. distribučnou sieťou plynárenské rozvodné zariadenie na časti vymedzeného územia,
7. prepravnou sieťou sieť kompresorových staníc a sieť vysokotlakových plynovodov, ktoré sú navzájom prepojené, s výnimkou ťažobnej siete,
8. zásobníkom zariadenie používané na uskladňovanie zemného plynu a skvapalneného zemného plynu vrátane doplnkových služieb týkajúcich sa vtláčania do zásobníka, ťažby zo zásobníka, úpravy a dopravy plynu do alebo zo siete s výnimkou tých zásobníkov, ³⁾ ktoré sa používajú na zabezpečenie ťažobných činností alebo ktoré sú výlučne vyhradené pre prevádzkovateľov prepravnej siete alebo pre prevádzkovateľov distribučnej siete na účely zabezpečenia ich činností,
9. zariadením na skvapalňovanie zemného plynu zariadenie používané na skvapalnenie zemného plynu alebo na spätné splyňovanie skvapalneného zemného plynu alebo na dočasné uskladňovanie skvapalneného zemného plynu na nevyhnutnú dobu potrebnú na spätné splyňovanie,
10. sieťou prepravná sieť, distribučná sieť, zariadenie na skvapalňovanie zemného plynu, zásobník, zariadenie na poskytovanie podporných služieb a zariadenie potrebné na zabezpečenie prístupu k sieti,
11. prepojením prepojenie, ktoré spája prepravnú sieť na vymedzenom území s prepravnými sieťami na území Európskej únie a na území tretích štátov,
12. priamym plynovodom plynovod, ktorý nie je súčasťou prepravnej siete alebo distribučnej siete na vymedzenom území,
13. odberným miestom miesto odberu plynu vybavené určeným meradlom,
14. plynárenským podnikom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá vyrába plyn, prepravuje plyn, distribuuje plyn, nakupuje plyn na účel ďalšieho predaja plynu, dodáva plyn, uskladňuje plyn vrátane trvalého uskladňovania skvapalneného zemného plynu; nezahŕňa koncových odberateľov plynu,
15. prevádzkovateľom prepravnej siete plynárenský podnik oprávnený na prepravu plynu podľa tohto zákona,
16. prevádzkovateľom distribučnej siete plynárenský podnik oprávnený na distribúciu plynu podľa tohto zákona,
17. dodávkou plynu predaj plynu vrátane ďalšieho predaja, ako aj predaj skvapalneného zemného plynu odberateľom,
18. dodávateľom plynu plynárenský podnik oprávnený na dodávku plynu podľa tohto zákona,
19. prevádzkovateľom zásobníka plynárenský podnik oprávnený na uskladňovanie plynu podľa tohto zákona,

20. prevádzkovateľom zariadenia na skvapalňovanie zemného plynu fyzická osoba alebo právnická osoba oprávnená na prevádzkovanie zariadenia na skvapalňovanie zemného plynu,
21. podpornou službou služba potrebná na prístup do siete, prevádzkovanie siete vrátane prevádzkovania zariadení potrebných na vyvažovanie siete alebo zariadení potrebných na zmiešavanie plynu s výnimkou zariadení potrebných na zabezpečenie vlastnej činnosti prevádzkovateľa siete,
22. akumuláciou plynu v sieti uskladnenie plynu v plynovode jeho stlačením v plynárenských prepravných a distribučných sieťach; nezahŕňa uskladnenie plynu v zariadeniach, ktoré sú vyhradené pre prevádzkovateľov týchto sietí na zabezpečenie vlastnej činnosti,
23. odberateľom plynu fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje plyn na účel ďalšieho predaja alebo na účel vlastnej spotreby,
24. koncovým odberateľom plynu odberateľ plynu v domácnosti alebo odberateľ plynu mimo domácnosti,
25. odberateľom plynu v domácnosti fyzická osoba, ktorá nakupuje plyn pre vlastnú spotrebu v domácnosti,
26. odberateľom plynu mimo domácnosti fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje plyn, ktorý nie je využívaný na vlastnú spotrebu odberateľa plynu v domácnosti,
27. oprávneným odberateľom plynu fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená na výber dodávateľa plynu,
28. vyvažovaním siete vyrovnávanie nerovnováhy siete dodaním plynu do siete alebo odoberaním plynu zo siete, alebo akumuláciou plynu v sieti,
29. kombinovanou sieťou sieť, ktorá zahŕňa prepravnú sieť, distribučnú sieť a zásobník alebo niektorú z týchto kombinácií,
30. prevádzkovateľom kombinovanej siete plynárenský podnik oprávnený prevádzkovať kombinovanú sieť podľa tohto zákona,
31. plynom zemný plyn vrátane skvapalneného zemného plynu, bioplyn, plyn vyrobený z biomasy, ako aj ostatné druhy plynu, ak tieto plyny spĺňajú podmienky na prepravu plynu alebo podmienky distribúcie plynu,
32. plynovým zariadením plynárenské zariadenie alebo odberné plynové zariadenie,
33. plynárenským zariadením zariadenie určené na prepravu plynu, distribúciu plynu, uskladňovanie plynu vrátane zariadenia potrebného na poskytovanie podporných služieb, zariadenia potrebného na zabezpečenie prístupu a prevádzkovania siete vrátane hlavného uzáveru plynu a priamy plynovod,
34. odberným plynovým zariadením zariadenie odberateľa plynu určené na odber plynu,
35. hlavným uzáverom plynu zariadenie prevádzkovateľa siete, ktoré oddeľuje plynárenské zariadenie od odberného plynového zariadenia alebo od plynárenského zariadenia iného plynárenského podniku.

§ 3 Výkon štátnej správy

(1) Štátnu správu v energetike vykonáva

- a) Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky na základe a v rozsahu ustanovenom v tomto zákone (ďalej len "ministerstvo"),
- b) Úrad pre reguláciu sieťových odvetví na základe a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom a v osobitnom zákone (ďalej len "úrad"), ¹⁾
- c) Štátna energetická inšpekcia na základe a v rozsahu ustanovenom v tretej časti tohto zákona.

(2) Ministerstvo

- a) zodpovedá za vypracovanie energetickej politiky na obdobie minimálne 20 rokov, zodpovedá za aktualizáciu energetickej politiky v minimálne päťročnom cykle s ohľadom na optimálne využitie domáceho surovínového, prírodného, technického a ľudského potenciálu,
- b) zabezpečuje plnenie prijatých záväzkov v oblasti energetiky, ktoré vyplývajú zo zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a z členstva v medzinárodných organizáciách,
- c) zabezpečuje sledovanie dodržiavania bezpečnosti dodávky elektriny a plynu,
- d) vypracúva návrh opatrení zameraných na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny a plynu,
- e) určuje rozsah kritérií technickej bezpečnosti sústavy a siete,
- f) určuje povinnosti pri stave núdze alebo pri predchádzaní stavu núdze podľa § 14 a vo všeobecnom hospodárskom záujme podľa § 15,
- g) určuje zodpovednosť za vyrovnanie odchýlky sústavy na vymedzenom území,
- h) rozhoduje o uplatnení povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme podľa § 15,
- i) rozhoduje o uplatnení opatrení, ak ide o
 - 1. predchádzanie stavu núdze alebo o stav núdze,
 - 2. ohrozenie celistvosti a integrity sústavy a siete,
 - 3. ohrozenie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky sústavy a siete, alebo
 - 4. ohrozenie života a zdravia ľudí alebo majetku fyzických osôb a právnických osôb,
 - 5. porušenie predpisov o ochrane životného prostredia,
- j) rozhoduje o vydaní osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia podľa § 11,
- k) prijíma opatrenia na zabezpečenie zámerov podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie,
- l) analyzuje plnenie prijatých opatrení na zabezpečenie zámerov výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie,
- m) uverejňuje každoročne do 31. júla správu o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny a plynu a o všetkých prijatých a predpokladaných opatreniach na riešenie bezpečnosti dodávok elektriny a plynu; správu uverejňuje vo vestníku ministerstva a na internetovej stránke ministerstva,
- n) uverejňuje každých päť rokov správu o zámeroch vo výrobe elektriny z obnoviteľných zdrojov a o prijatých opatreniach zameraných na zabezpečenie zámerov vo výrobe elektriny z obnoviteľných zdrojov; správu uverejňuje vo vestníku ministerstva a na internetovej stránke ministerstva,

- o) uverejňuje každé dva roky správu o stave plnenia zámerov výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a opatrenia prijaté na zabezpečenie spoľahlivosti potvrdenia o pôvode vyrobenej elektriny; správu a opatrenia uverejňuje vo vestníku ministerstva a na internetovej stránke ministerstva,
 - p) zasiela Európskej komisii (ďalej len "Komisia") žiadosť o udelenie výnimky z povinností, ktorých plnenie vyplýva zo spoločných pravidiel pre vnútorný trh s elektrinou a plynom,
 - q) realizuje opatrenia uložené Komisiou,
 - r) odsúhlasuje návrh regulačnej politiky podľa osobitného predpisu, ^{3a)}
 - s) vyjadruje sa k návrhu ceny predloženému úradom podľa osobitného predpisu, ^{3b)}
- (3) Opatrenia podľa odseku 2 písm. f), h) a i) sa môžu ukladať ako
- a) tarifné opatrenia alebo netarifné opatrenia,
 - b) povinnosť zabezpečiť alebo vykonať technické alebo organizačné opatrenia,
 - c) povinnosť zdržať sa konania alebo činností,
 - d) poskytnutie ekonomických stimulov. ⁴⁾
- (4) Pri ukladaní opatrení podľa odseku 3 sa môže narušiť fungovanie trhu s elektrinou alebo trhu s plynom len v nevyhnutnom rozsahu potrebnom na dosiahnutie účelu uloženého opatrenia. Ministerstvo je povinné uložené opatrenia zrušiť, ak odpadnú dôvody ich uloženia.
- (5) Proti rozhodnutiu o uložení opatrenia podľa odseku 2 písm. h) a i) možno podať opravný prostriedok; rozklad nemá odkladný účinok.
- (6) Ministerstvo ďalej informuje Komisiu o
- a) prijatých opatreniach na plnenie povinnosti poskytnúť univerzálnu službu,
 - b) opatreniach na plnenie povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme; o zmenách prijatých opatrení informuje pravidelne každé dva roky,
 - c) dôvodoch zamietnutia žiadosti o vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia,
 - d) o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny a plynu a o prijatých a predpokladaných opatreniach na riešenie bezpečnosti dodávok elektriny a plynu,
 - e) technických pravidlách, ktoré určujú technicko-konštrukčné a prevádzkové požiadavky na pripojenie do sústavy a siete,
 - f) opatreniach podľa odseku 2 písm. h) a i); rovnako informuje aj ostatné členské štáty Európskej únie.

§ 4

Podnikanie v energetike

- (1) Podnikaním v energetike je
- a) výroba, prenos, distribúcia a dodávka elektriny,
 - b) výroba, preprava, distribúcia, uskladňovanie a dodávka plynu,
 - c) prevádzkovanie potrubí na prepravu pohonných látok alebo ropy,
 - d) prevádzkovanie zariadenia na plnenie tlakových nádob,
 - e) prevádzkovanie zariadenia na rozvod skvapalneného plynného uhl'ovodíka.
- (2) Podnikaním v energetike nie je výroba elektriny, prenos elektriny, distribúcia elektriny, výroba plynu a distribúcia plynu pre vlastnú spotrebu.

§ 5

Povolenie

- (1) Podnikať v energetike možno len na základe povolenia.
- (2) Povolenie sa vyžaduje, ak nejde o činnosti podľa odseku 4 na
- a) výrobu, prenos, distribúciu a dodávku elektriny,
 - b) výrobu, prepravu, distribúciu, uskladňovanie ²⁾ a dodávku plynu,
 - c) prevádzkovanie potrubí na prepravu pohonných látok,
 - d) prevádzkovanie potrubí na prepravu ropy,
 - e) prevádzkovanie zariadenia na plnenie tlakových nádob,
 - f) prevádzkovanie zariadenia na rozvod skvapalneného plynného uhľovodíka.
- (3) Povolenie podľa odseku 2 možno vydať na jednu alebo na viac činností, na dobu neurčitú, ak žiadateľ nežiada inak. Povolenie vydáva úrad.
- (4) Povolenie sa nevyžaduje na tieto činnosti:
- a) výroba elektriny výrobným zariadením s celkovým inštalovaným výkonom do 5 MW,
 - b) výroba elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov výrobným zariadením s celkovým inštalovaným výkonom do 5 MW, ak ide o výrobu elektriny v
 - 1. malých vodných elektrárňach,
 - 2. veterných elektrárňach,
 - 3. solárnych zariadeniach,
 - 4. zariadeniach na využitie geotermálnej energie,
 - 5. zariadeniach na využitie bioplynu,
 - 6. zariadeniach na využitie biomasy,
 - c) výroba plynu z biomasy,
 - d) výroba plynu z bioplynu,
 - e) predaj stlačeného zemného plynu určeného na pohon motorových vozidiel,
 - f) preprava vyťaženej ropy z miesta ťažby do miesta spracovania,
 - g) predaj skvapalneného plynného uhľovodíka v tlakových nádobách do objemu 100 litrov,
 - h) predaj skvapalneného plynného uhľovodíka určeného na pohon motorových vozidiel,
 - i) preprava skvapalneného plynného uhľovodíka v tlakových nádobách.
- (5) Na osoby, ktoré vykonávajú činnosti, na ktoré sa nevyžaduje povolenie podľa odseku 4, sa vzťahuje oznamovacia povinnosť o začatí každej činnosti, podľa ktorej sú povinné v lehote do 30 dní oznámiť úradu začiatok výkonu činnosti, ukončenie činnosti a každú zmenu vykonávania činnosti.

§ 6

Podmienky na vydanie povolenia

- (1) Podmienkou na vydanie povolenia fyzickej osobe je
- a) vek najmenej 21 rokov v čase podania žiadosti,
 - b) úplná spôsobilosť na právne úkony,
 - c) pobyt na území Slovenskej republiky, ⁵⁾
 - d) bezúhonnosť,

- e) odborná spôsobilosť na vykonávanie požadovaných činností preukázaná osvedčením a ukončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa technického zamerania,
- f) preukázanie technických predpokladov na vykonávanie činností, na ktoré žiada povolenie,
- g) určenie zodpovedného zástupcu, ak fyzická osoba nemá odbornú spôsobilosť podľa písmena e).

(2) Podmienkou na vydanie povolenia právnickej osobe je

- a) sídlo právnickej osoby na vymedzenom území,
- b) odborná spôsobilosť na vykonávanie požadovaných činností preukázaná osvedčením a ukončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa technického zamerania člena štatutárneho orgánu, ak ide o právnickú osobu, ktorá žiada o povolenie na výrobu elektriny z jadrového paliva,
- c) preukázanie technických predpokladov na vykonávanie činností, na ktoré žiada povolenie,
- d) určenie zodpovedného zástupcu,
- e) bezúhonnosť štatutárneho orgánu alebo členov štatutárneho orgánu.

(3) Podmienkou na vydanie povolenia na výrobu elektriny z jadrového paliva je súhlas Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky.

(4) Žiadateľ o vydanie povolenia je povinný preukázať potrebné technické predpoklady na vykonávanie činností, na ktoré žiada povolenie; to sa nevyžaduje, ak ide o žiadateľa, ktorému bolo vydané osvedčenie o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky podľa § 11, alebo ak ide o žiadateľa, ktorý žiada o vydanie povolenia na dodávku elektriny alebo na dodávku plynu.

(5) Žiadateľ o vydanie povolenia na prenos elektriny je povinný okrem splnenia podmienok uvedených v odsekoch 1 a 2 preukázať aj technické predpoklady potrebné na vyrovnanie odchýlky sústavy na vymedzenom území.

(6) Ak žiadateľ o vydanie povolenia nesplní podmienky na vydanie povolenia podľa tohto zákona, úrad žiadosť zamietne. Dôvody na zamietnutie musia byť objektívne, nediskriminačné a riadne podložené.

(7) Bezúhonnou osobou na účely tohto zákona je osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s predmetom podnikania podľa § 5 ods. 2. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace.

(8) Odbornú spôsobilosť na podnikanie v energetike (ďalej len "odborná spôsobilosť") preukazuje žiadateľ alebo zodpovedný zástupca žiadateľa osvedčením o odbornej spôsobilosti.

(9) Podrobnosti o požiadavkách o preukázaní technických predpokladov na podnikanie v energetike, požiadavkách na vzdelanie a na odbornú spôsobilosť, ako aj spôsob ich preukázania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad. Podrobnosti o požiadavkách na odbornú spôsobilosť podľa odseku 2 písm. b), ako aj spôsob preukázania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad po dohode s Úradom jadrového dozoru.

§ 7

Postup pri vydávaní povolenia

(1) Povolenie na podnikanie v energetike podľa § 5 ods. 2 sa vydáva na základe písomnej žiadosti, v ktorej žiadateľ uvedie požadovanú činnosť, vymedzí územie alebo časť územia na výkon požadovanej činnosti a dobu, na ktorú žiada vydanie povolenia. Zároveň je povinný preukázať splnenie podmienok podľa § 6.

(2) Výrok rozhodnutia o vydaní povolenia obsahuje

- a) meno, priezvisko, dátum narodenia a adresu pobytu fyzickej osoby alebo obchodné meno, právnu formu a sídlo právnickej osoby,
- b) predmet, miesto, rozsah podnikania a vymedzené územie alebo časť vymedzeného územia,
- c) dobu platnosti povolenia vrátane termínu začatia výkonu činnosti,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia a adresu pobytu zodpovedného zástupcu, ak bol ustanovený,
- e) číslo osvedčenia o odbornej spôsobilosti,
- f) povinnosti a technické podmienky, za ktorých možno vykonávať činnosti, na ktoré žiadateľ žiadal vydanie povolenia.

(3) Fyzická osoba a právnická osoba, ktorej bolo vydané povolenie na podnikanie v energetike podľa § 5 ods. 2, je povinná predložiť návrh na zápis povolenej činnosti do obchodného registra do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

§ 8

Zodpovedný zástupca

(1) Zodpovedným zástupcom je fyzická osoba, ktorá zodpovedá za odborné vykonávanie povolenej činnosti podľa tohto zákona.

(2) Zodpovedný zástupca musí mať odbornú spôsobilosť na vykonávanie povolenej činnosti podľa tohto zákona a spĺňať podmienku bezúhonnosti podľa § 6 ods. 7.

(3) Funkciu zodpovedného zástupcu možno vykonávať len pre jedného držiteľa povolenia.

(4) Zodpovedným zástupcom právnickej osoby nemôže byť člen dozornej rady alebo iného kontrolného orgánu právnickej osoby.

(5) Ak zodpovedný zástupca prestane vykonávať funkciu, na ktorú bol ustanovený, držiteľ povolenia je povinný do 15 dní ustanoviť nového zodpovedného zástupcu a bezodkladne to oznámiť úradu.

§ 9

Zmena povolenia a strata platnosti povolenia

(1) O vykonanie zmeny vo vydanom povolení môže požiadať písomne fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej bolo vydané povolenie (ďalej len "držiteľ povolenia"). Predložená žiadosť o vykonanie zmeny musí byť riadne odôvodnená s uvedením rozsahu požadovaných zmien.

(2) Úrad môže vykonať zmeny vo vydanom povolení aj z vlastného podnetu, ak sa zmenili podmienky, na ktorých základe bolo vydané povolenie, alebo ak nastali skutočnosti, ktoré túto zmenu odôvodňujú. Úrad je povinný oznámiť držiteľovi povolenia skutočnosti, ktoré odôvodňujú rozsah zmien v povolení.

(3) O vykonaných zmenách v povolení vydá úrad rozhodnutie s náležitosťami podľa § 7 ods. 2.

(4) Povolenie stráca platnosť

- a) uplynutím doby, na ktorú bolo vydané,
- b) zánikom právnickej osoby, ktorej bolo vydané,
- c) rozhodnutím úradu o odňatí povolenia,
- d) smrťou fyzickej osoby alebo vyhlásením fyzickej osoby za mŕtvu.

(5) Povolenie úrad odníme, ak držiteľ povolenia

- a) prestal spĺňať podmienky, na ktorých základe bolo vydané povolenie,
- b) porušil závažným spôsobom alebo opakovane povinnosti a technické podmienky uvedené v povolení,
- c) o to písomne požiada.

§ 10

Práva a povinnosti držiteľa povolenia

(1) Držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba je oprávnený

- a) vstupovať na cudzie pozemky a do cudzích objektov a zariadení v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti po predchádzajúcom súhlase vlastníka nehnuteľnosti,
- b) odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení, ak tak po predchádzajúcej písomnej výzve neurobil ich vlastník, nájomca alebo správca (ďalej len "vlastník"),
- c) vstupovať v súlade s osobitnými predpismi do uzavretých priestorov a zariadení Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Policajného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Slovenskej informačnej služby a Železníc Slovenskej republiky po predchádzajúcom súhlase,
- d) vstupovať na pozemky alebo do objektov, v ktorých sú umiestnené osobitné telekomunikačné zariadenia, ⁶⁾ v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti po predchádzajúcom súhlase vlastníka nehnuteľnosti.

(2) Predchádzajúci súhlas vlastníka nehnuteľnosti podľa odseku 1 písm. a) a d) sa nevyžaduje, ak ide o

- a) bezprostredné ohrozenie života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov,
- b) stav núdze alebo predchádzanie jeho vzniku,
- c) poruchy, údržbu alebo havárie na zariadeniach sústavy alebo siete a počas ich odstraňovania.

(3) Ak vznikne vlastníkovi nehnuteľnosti v dôsledku výkonu práv držiteľa povolenia alebo ním poverenej fyzickej osoby alebo právnickej osoby majetková ujma, má nárok na náhradu škody. Ak je vlastník nehnuteľnosti obmedzený pri obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má nárok na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Nárok na náhradu škody alebo nárok na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania možno uplatniť u držiteľa povolenia alebo ním poverenej fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorí túto škodu alebo obmedzenie vlastníckych práv spôsobili, do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o tom poškodený dozvedel, najneskôr však do jedného roka od vzniku škody alebo od vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, inak

právo poškodeného na náhradu škody alebo na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti zaniká.

(4) Držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba je povinný konať tak, aby nespôsobil ujmu na právach a právom chránených záujmoch vlastníkov dotknutých nehnuteľnosti, ak sa jej nedá vyhnúť obmedziť ujmu na najmenšiu možnú mieru. Vstup na cudzie pozemky je držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba povinný oznámiť vlastníkovi; to neplatí, ak ide o vstup na cudzie pozemky z dôvodu havárií a porúch na energetických zariadeniach. Po skončení nevyhnutných pozemných prác, je držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba povinný uviesť pozemky do pôvodného stavu, alebo ak to nie je možné, je povinný uhradiť vlastníkovi pozemku spôsobenú škodu.

(5) Držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba pri výkone oprávnení podľa odseku 1 koná vo verejnom záujme. Oprávnenia podľa odseku 1 sú vecnými bremenami ⁷⁾ spojenými s vlastníctvom dotknutej nehnuteľnosti. Vlastník dotknutej nehnuteľnosti má za zriadenie týchto vecných bremien nárok na poskytnutie primeranej jednorazovej náhrady. Lehoty na uplatnenie nároku na poskytnutie tejto primeranej jednorazovej náhrady sú rovnaké ako lehoty uvedené v odseku 3.

(6) Držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba je povinný

- a) poskytovať informácie nevyhnutné na výkon štátnej správy,
- b) umožniť orgánom vykonávajúcim štátnu správu vstup do objektov, v ktorých sa vykonáva povolená činnosť podľa tohto zákona,
- c) zabezpečiť, aby práce spojené s výkonom povolenej činnosti, vyžadujúce odbornú spôsobilosť, vykonávali len osoby, ktoré sú na tieto práce odborne spôsobilé,
- d) zabezpečiť, aby technické zariadenia používané na výkon povolenej činnosti spĺňali požiadavky na kvalitu, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ako aj bezpečnosť technických zariadení a požiadavky na ochranu životného prostredia,
- e) poskytovať oprávneným osobám informácie o umiestnení energetických zariadení a informácie o technických údajoch týchto zariadení.

(7) Držiteľ povolenia na výrobu elektriny alebo držiteľ povolenia na dodávku plynu je povinný držať pohotovostnú zásobu palív v rozsahu, ktorý určí ministerstvo rozhodnutím; rozklad nemá odkladný účinok.

(8) Podrobnosti o rozsahu a postupe pri poskytovaní informácií nevyhnutných na výkon štátnej správy ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 11

Výstavba energetického zariadenia

(1) Stavať energetické zariadenie možno iba na základe osvedčenia o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky. To neplatí, ak ide o výstavbu energetického zariadenia na

- a) výrobu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom do 0,5 MW s výnimkou energetických zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov,
- b) výrobu plynu z biologicky odbúrateľných látok,
- c) distribúciu elektriny a plynu, ktoré prevádzkuje prevádzkovateľ sústavy alebo siete v rámci časti vymedzeného územia.

(2) Dlhodobú koncepciu energetickej politiky schvaľuje vláda Slovenskej republiky na návrh ministerstva.

(3) Osvedčenie o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky vydáva ministerstvo na základe písomnej žiadosti žiadateľa, ktorá obsahuje

a) obchodné meno fyzickej osoby alebo právnickej osoby, identifikačné číslo, ak jej bolo pridelené, pri fyzickej osobe meno a priezvisko, dátum narodenia, pobyt na vymedzenom území, pri právnickej osobe právnu formu, sídlo a meno a priezvisko, dátum narodenia členov štatutárneho orgánu,

b) investičný zámer, ktorý obsahuje

1. charakteristiku energetického zariadenia,
2. údaje o umiestnení energetického zariadenia,
3. predpokladaný vplyv energetického zariadenia na sústavu alebo na sieť na vymedzenom území z hľadiska bezpečnosti a spoľahlivosti,
4. údaje o primárnych zdrojoch energie,
5. ekonomickú a energetickú efektívnosť energetického zariadenia,
6. predpokladaný vplyv energetického zariadenia na životné prostredie,
7. finančné zabezpečenie investičného zámeru,
8. vplyv na bezpečnosť dodávok elektriny alebo plynu na vymedzenom území,
9. súlad investičného zámeru s územným plánom.

(4) Ak investičný zámer žiadateľa je v súlade s dlhodobou koncepciou energetickej politiky, ministerstvo osvedčenie vydá v lehote do 60 dní odo dňa doručenia žiadosti; táto lehota môže byť predĺžená o 30 dní. Ak investičný zámer žiadateľa nie je v súlade s dlhodobou koncepciou energetickej politiky, ministerstvo žiadosť zamietne. Dôvody na zamietnutie žiadosti musia byť objektívne, nediskriminačné a riadne podložené.

(5) Osvedčenie podľa odseku 4 je dokladom pre územné konanie⁸⁾ a stavebné konanie.⁹⁾

(6) Kritériá a postupy pre vydanie osvedčenia o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky je ministerstvo povinné zverejniť na svojej internetovej stránke a vo vestníku.

(7) Ministerstvo vedie evidenciu všetkých žiadateľov o vydanie osvedčenia podľa odseku 3 a zverejňuje zoznam vydaných osvedčení podľa odseku 4, ktorý obsahuje údaje podľa odseku 3 písm. a) a b) prvého a druhého bodu vo vestníku ministerstva a na internetovej stránke ministerstva.

§ 12

Výstavba priameho vedenia

(1) Výrobca elektriny má právo na prepravu elektriny do vlastného zariadenia alebo do zariadenia vertikálne integrovaného podniku prostredníctvom priameho vedenia. Rovnaké právo ako výrobca elektriny má aj oprávnený odberateľ.

(2) Výstavbu priameho vedenia možno realizovať iba so súhlasom úradu. Súhlas na výstavbu priameho vedenia vydáva úrad rozhodnutím, ak výrobca elektriny alebo oprávnený odberateľ preukáže splnenie podmienok uvedených v odseku 3.

(3) Podmienkou na vydanie súhlasu na výstavbu priameho vedenia je preukázanie

a) súladu so všeobecným hospodárskym záujmom a s dlhodobou koncepciou energetickej politiky,

b) že výrobcovi elektriny alebo oprávnenému odberateľovi bol odmietnutý prístup do prenosovej alebo distribučnej sústavy,

- c) že bolo pred úradom začaté konanie o urovnaní sporu o prístupe do prenosovej alebo distribučnej sústavy a konanie o urovnaní sporu nebolo zastavené na podnet niektorého z účastníkov konania,
- d) že výstavba priameho vedenia nezvýhodňuje niektorého účastníka trhu.

§ 13

Výstavba priameho plynovodu

- (1) Výrobca plynu a oprávnený odberateľ plynu majú právo na prepravu plynu určeného pre vlastnú spotrebu priamym plynovodom.
- (2) Výstavbu priameho plynovodu možno realizovať iba so súhlasom úradu. Súhlas na výstavbu priameho plynovodu vydáva úrad rozhodnutím, ak výrobca plynu alebo oprávnený odberateľ plynu preukáže splnenie podmienok uvedených v odseku 3.
- (3) Podmienkou na vydanie súhlasu na výstavbu priameho plynovodu je preukázanie
 - a) súladu so všeobecným hospodárskym záujmom a s dlhodobou koncepciou energetickej politiky,
 - b) že výrobcovi plynu alebo oprávnenému odberateľovi plynu bol odmietnutý prístup do prepravnej alebo distribučnej siete,
 - c) že bolo pred úradom začaté konanie o urovnaní sporu o prístupe do prepravnej alebo distribučnej siete a konanie o urovnaní sporu nebolo zastavené na podnet niektorého z účastníkov konania,
 - d) že výstavba priameho plynovodu nezvýhodňuje niektorého účastníka trhu.

§ 14

Stav núdze

- (1) Stavom núdze v energetike je náhly nedostatok alebo hroziaci nedostatok jednotlivých druhov energie, ktorý môže spôsobiť zníženie alebo prerušenie dodávok energie alebo vyradenie energetických zariadení z činnosti na vymedzenom území alebo na časti vymedzeného územia po dobu dlhšiu ako 24 hodín v dôsledku
 - a) mimoriadnych udalostí,¹⁰⁾
 - b) opatrení štátnych orgánov počas hospodárskej mobilizácie,¹¹⁾
 - c) dlhodobého nedostatku zdrojov energie,
 - d) teroristického činu.
- (2) Stav núdze na vymedzenom území alebo na časti vymedzeného územia vyhlasuje a odvoláva ministerstvo rozhodnutím. Na konanie o vydaní tohto rozhodnutia sa všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje. Rozhodnutie o vyhlásení a odvolaní stavu núdze ministerstvo uverejňuje vo verejnoprávných hromadných oznamovacích prostriedkoch.
- (3) Ak bol vyhlásený stav núdze, sú držiteľia povolení povinní podieľať sa na odstránení príčin a dôsledkov uvedených v odseku 1 písm. a) až d) a na obnove dodávok elektriny a plynu.
- (4) Pri stave núdze je každý účastník trhu povinný podrobiť sa obmedzujúcim opatreniam, opatreniam zameraným na predchádzanie stavu núdze (ďalej len "obmedzujúce opatrenia") a opatreniam zameraným na odstránenie stavu núdze. Obmedzujúce opatrenia sa uplatňujú v tomto poradí:
 - a) obmedzenie odberu energie pre odberateľov, ktorí prevádzkujú výrobu alebo poskytujú služby náročné na spotrebu energie,
 - b) prerušenie dodávok energie pre odberateľov podľa písmena a),

- c) obmedzenie a prerušenie dodávok energie pre ostatných odberateľov mimo odberateľov elektriny v domácnosti a odberateľov plynu v domácnosti,
 - d) obmedzenie a prerušenie dodávok energie pre zariadenia verejnoprospešných služieb,
 - e) obmedzenie a prerušenie dodávok energie pre odberateľov elektriny v domácnosti a odberateľov plynu v domácnosti.
- (5) Podrobnosti o postupe pri vyhlasovaní stavu núdze, o vyhlasovaní obmedzujúcich opatrení pri stavoch núdze a o opatreniach zameraných na odstránenie stavu núdze ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 15

Povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme

- (1) Všeobecným hospodárskym záujmom v energetike na účely tohto zákona sa rozumie zabezpečenie najmä
- a) bezpečnosti sústavy alebo siete vrátane zabezpečenia pravidelnosti, kvality a ceny dodávok elektriny a plynu, ochrany životného prostredia a energetickej efektívnosti,
 - b) prednostného prístupu do sústavy pri dodávke elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a elektriny vyrobenej z domáceho uhlia,
 - c) využitia obnoviteľných zdrojov energie, kombinovanej výroby a domáceho uhlia pri výrobe elektriny,
 - d) plnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,
 - e) plnenia záväzkov vyplývajúcich z členstva Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách,
 - f) ochrany životného prostredia.
- (2) Všeobecný hospodársky záujem v energetike schvaľuje vláda Slovenskej republiky na návrh ministerstva.
- (3) Ministerstvo môže vo všeobecnom hospodárskom záujme uložiť povinnosť výrobcovi elektriny, prevádzkovateľovi sústavy a siete, dodávateľovi elektriny a plynu a prevádzkovateľovi zásobníka zabezpečiť
- a) bezpečnosť, pravidelnosť, kvalitu a cenu dodávky elektriny a plynu a energetickú efektívnosť dodávok elektriny,
 - b) ochranu životného prostredia,
 - c) využitie obnoviteľných zdrojov energie, kombinovanej výroby a domáceho uhlia pri výrobe elektriny,
 - d) prednostný prístup, pripojenie, prenos, distribúciu a dodávku elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a elektriny vyrobenej z domáceho uhlia,
 - e) ochranu odberateľov elektriny v domácnosti a odberateľov plynu v domácnosti,
 - f) plnenie záväzkov podľa odseku 1 písm. d) a e),
 - g) poskytovanie podporných služieb potrebných na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti sústavy a na poskytovanie systémových služieb v zariadeniach na výrobu elektriny.
- (4) Povinnosti uložené podľa odseku 3 musia byť jednoznačné, vykonateľné, kontrolovateľné, transparentné, nediskriminačné a musia zabezpečiť rovnosť prístupu pre elektroenergetické spoločnosti a plynárenské spoločnosti v členských štátoch Európskej únie ku konečným odberateľom na vymedzenom území.

§ 16

Výberové konanie na nové energetické zariadenia

- (1) Ministerstvo môže v súlade s § 15 ods. 1 písm. a) uložiť prevádzkovateľovi elektroenergetického zariadenia povinnosť
- a) zaviesť technológie, ktoré zabezpečia
 - 1. zvýšenie energetickej efektívnosti sústavy,
 - 2. zníženie spotreby elektriny,
 - b) vykonať opatrenia zamerané na prípravu výstavby alebo na výstavbu nových elektroenergetických zariadení.
- (2) Opatrenia podľa odseku 1 písm. b) môže ministerstvo uložiť len vtedy, ak
- a) súčasné kapacity elektroenergetických zariadení nedostatočne zabezpečujú alebo nezabezpečujú požiadavky na bezpečnosť a spoľahlivosť sústavy,
 - b) opatrenia podľa odseku 1 písm. a) dostatočne nezabezpečia požiadavky na bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzkovania sústavy.
- (3) Pri ukladaní povinností podľa odseku 1 môže ministerstvo poskytnúť ekonomické stimuly v súlade s osobitným zákonom.⁴⁾
- (4) Dodávateľ technológie, ktorá zabezpečí zvýšenie energetickej efektívnosti sústavy alebo zníženie spotreby elektriny a dodávateľ, ktorý zabezpečuje prípravu výstavby a výstavbu nových elektroenergetických zariadení, na ktoré sa poskytujú ekonomické stimuly, sa určí výberovým konaním. Výberové konanie organizuje a kontroluje úrad; úrad je povinný postupovať podľa osobitného zákona.¹²⁾ Vypísanie výberového konania úrad zverejní v Úradnom vestníku Európskej únie najmenej šesť mesiacov pred termínom uzávierky na predloženie ponúk.
- (5) Realizovať výstavbu nových elektroenergetických zariadení je možné, ak sú splnené kritériá týkajúce sa
- a) bezpečnosti sústavy,
 - b) ochrany zdravia a bezpečnosti práce,
 - c) ochrany životného prostredia,
 - d) využitia verejných pozemkov,
 - e) energetickej efektívnosti,
 - f) využitia energetických zdrojov,
 - g) technickej, ekonomickej, finančnej schopnosti žiadateľa o výstavbu,
 - h) minimálnych konštrukčných a prevádzkových požiadaviek na pripojenie elektroenergetického zariadenia do sústavy a zabezpečenia vzájomnej prevádzkyschopnosti sústavy.

§ 17

Technické podmienky sústavy a siete

- (1) Prevádzkovateľ sústavy alebo siete je povinný v záujme zabezpečenia nediskriminačného, transparentného, bezpečného prístupu, pripojenia a prevádzkovania sústavy a siete určiť technické podmienky prístupu a pripojenia, pravidiel prevádzkovania sústavy a siete a určiť a dodržať kritériá technickej bezpečnosti sústavy a siete.
- (2) Technické podmienky prístupu a pripojenia do sústavy a siete a pravidiel prevádzkovania sústavy a siete vrátane priameho vedenia a priameho plynovodu (ďalej len "technické podmienky") obsahujú najmä podmienky

- a) prístupu do sústavy a siete,
- b) pripojenia k sústave a sieti,
- c) technickej súčinnosti sústavy a siete vrátane vzájomnej prevádzkyschopnosti sústavy a siete,
- d) prevádzkovania sústavy a siete,
- e) prevádzkovania priameho vedenia alebo priameho plynovodu,
- f) zabezpečenia prevádzkovej bezpečnosti a spoľahlivosti sústavy a siete,
- g) poskytnutia univerzálnej služby,
- h) prerušenia dodávok elektriny a plynu,
- i) odpojenia zo sústavy alebo siete,
- j) riadenia sústavy alebo siete.

(3) Technické podmienky obsahujú tiež kritériá technickej bezpečnosti sústavy a siete, spôsob vypracovania a zverejnenia minimálnych technicko-konštrukčných a prevádzkových požiadaviek na prístup, pripojenie a prevádzkovanie sústavy a siete.

(4) Technické podmienky podľa odsekov 2 a 3 je prevádzkovateľ sústavy alebo siete povinný vypracovať najneskôr do dvoch mesiacov od nadobudnutia účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného podľa odseku 6.

(5) Technické podmienky uverejní prevádzkovateľ sústavy alebo siete tak, aby boli prístupné všetkým účastníkom trhu najneskôr jeden mesiac pred nadobudnutím ich účinnosti. Technické podmienky sú záväzné pre účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom.

(6) Podrobnosti o rozsahu technických podmienok podľa odsekov 2 a 3 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(7) Prevádzkovateľ sústavy a siete je ďalej povinný určiť obchodné podmienky na prístup, pripojenie a prevádzkovanie sústavy a siete. Rozsah obchodných podmienok ustanovia pravidlá trhu s elektrinou a s plynom.¹³⁾

(8) Prevádzkovateľ sústavy alebo siete je povinný v prípade regulovaného prístupu podľa § 18 ods. 6 a 9 zabezpečiť, aby obchodné podmienky na prístup do sústavy a do siete obsahovali aj ceny za prístup do sústavy a siete alebo metodiku ich určenia. Ceny alebo metodika ich určenia za prístup do sústavy a do siete musia byť stanovené na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií a musia byť určené alebo schválené úradom a zverejnené pred nadobudnutím ich účinnosti.

(9) Prevádzkovateľ sústavy a siete môže odmietnuť prístup do sústavy a siete z dôvodu nedostatočnej kapacity sústavy a siete alebo z dôvodu hrozby vážnej ekonomickej ujmy a vážnych ekonomických ťažkostí v súvislosti so zmluvami o dodávke plynu s pevne dohodnutým objemom dodávky a s povinnosťou zaplatiť bez ohľadu na odobraté množstvo plynu. Pri odmietnutí prístupu do sústavy a siete je prevádzkovateľ sústavy a siete povinný prihliadať na plnenie povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme a na ochranu práv odberateľov. Každé odmietnutie prístupu do sústavy a siete musí byť odôvodnené.

§ 18

Trh s elektrinou a s plynom, účastníci trhu, prístup na trh a právo výberu dodávateľa

(1) Predmetom trhu s elektrinou a s plynom je dodávka elektriny a plynu, pripojenie a prístup do prenosovej sústavy, distribučnej sústavy, prepravnej siete a distribučnej siete, prenos elektriny a distribúcia elektriny na vymedzenom území, preprava plynu a distribúcia plynu na vymedzenom území, uskladňovanie plynu, poskytovanie podporných služieb v

elektroenergetike a plynárenstve, poskytovanie systémových služieb v elektroenergetike, pripojenie a prístup nových výrobcov elektriny a plynu do sústavy alebo do siete.

(2) Účastníkom trhu s elektrinou je

- a) výrobca elektriny,
- b) prevádzkovateľ prenosovej sústavy,
- c) prevádzkovateľ distribučnej sústavy,
- d) dodávateľ elektriny [§ 2 písm. b) 20. bod],
- e) odberateľ elektriny [§ 2 písm. b) 22. bod],
- f) obchodník s elektrinou.

(3) Účastníkom trhu s plynom je

- a) výrobca plynu,
- b) prevádzkovateľ prepravnej siete,
- c) prevádzkovateľ distribučnej siete,
- d) prevádzkovateľ zásobníka,
- e) dodávateľ plynu [§ 2 písm. c) 18. bod],
- f) odberateľ plynu [§ 2 písm. c) 23. bod].

(4) Účastník trhu s elektrinou a s plynom má právo prístupu na trh s elektrinou a plynom na základe

- a) regulovaného prístupu,
- b) dohodnutého prístupu.

(5) Reguláciu prístupu na trh s elektrinou a s plynom vykonáva úrad podľa osobitného predpisu.¹⁾

(6) Regulovaný prístup na trh s elektrinou má účastník trhu k prenosovej a distribučnej sústave.

(7) Účastník trhu s elektrinou s právom regulovaného prístupu na trh je zodpovedný za odchýlku účastníka trhu a je subjektom zúčtovania odchýlky sústavy. Zodpovednosť za odchýlku účastníka trhu môže byť na základe zmluvy prenesená aj na iný subjekt. Ak odchýlka účastníka trhu bola prenesená na základe zmluvy na iný subjekt, stáva sa subjektom zúčtovania odchýlky sústavy.

(8) Podrobnosti o prevzatí zodpovednosti, spôsobe vyhodnocovania, zúčtovania a vysporiadavania odchýlky účastníka trhu a odchýlky sústavy ustanovia pravidlá trhu.¹³⁾

(9) Regulovaný prístup na trh s plynom má účastník trhu k prepravnej a distribučnej sieti.

(10) Dohodnutý prístup na trh s plynom sa uplatňuje pre prístup do ťažobnej siete, do zásobníka a k akumulácii plynu v sieti. Ak sa uplatňuje dohodnutý prístup do ťažobnej siete, do zásobníka a k akumulácii plynu v sieti, prevádzkovateľ zásobníka alebo prevádzkovateľ siete je povinný každoročne zverejniť obchodné podmienky na prístup a využívanie ťažobnej siete, zásobníka a akumulácie plynu v sieti.

(11) Právo výberu dodávateľa elektriny a plynu podľa tohto zákona má každý odberateľ elektriny a plynu.*)

(12) Účastníci trhu s elektrinou a účastníci trhu s plynom sú povinní dodržiavať pravidlá trhu.¹³⁾

(13) Ak odberateľ iného členského štátu Európskej únie je oprávneným odberateľom na území tohto členského štátu Európskej únie, prevádzkovateľ sústavy alebo prevádzkovateľ siete na vymedzenom území je povinný uzatvoriť s týmto oprávneným odberateľom zmluvu o prenose alebo distribúcii elektriny alebo zmluvu o preprave alebo distribúcii plynu.

(14) Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy alebo prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete na vymedzenom

území alebo na časti vymedzeného územia odmietne uzatvoriť zmluvu o prenose alebo zmluvu o distribúcii elektriny alebo zmluvu o preprave alebo zmluvu o distribúcii plynu s oprávneným odberateľom iného členského štátu Európskej únie, má právo takýto oprávnený odberateľ požiadať Komisiu o vydanie rozhodnutia o prístupe do sústavy alebo do siete na vymedzenom území. Prevádzkovateľ sústavy alebo siete je povinný rešpektovať rozhodnutie Komisie a uzatvoriť s oprávneným odberateľom zmluvu o prenose alebo zmluvu o distribúcii elektriny alebo zmluvu o preprave alebo zmluvu o distribúcii plynu.

§ 19

Vedenie oddelenej evidencie na účely účtovníctva

(1) Na účely zabránenia vzniku diskriminácie a krížových dotácií sú prevádzkovateľ prenosovej sústavy, prevádzkovateľ distribučnej sústavy, prevádzkovateľ prepravnej siete, prevádzkovateľ distribučnej siete a prevádzkovateľ zásobníka povinní viesť oddelenú evidenciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, oddelenú evidenciu o aktívach, pasívach, určiť pravidlá pre rozvrhovanie aktív, pasív, nákladov, výnosov a určiť pravidlá pre odpisovanie samostatne za každú jednu z činností prenos elektriny, distribúcia elektriny, preprava plynu, distribúcia plynu a prevádzkovanie zásobníka.

(2) Prevádzkovatelia uvedení v odseku 1 sú povinní viesť oddelenú evidenciu skutočností aj za každú inú činnosť, ktorú vykonávajú v rámci podnikania, ako je činnosť uvedená v odseku 1 vtedy, ak takúto povinnosť uloží rozhodnutím úrad.

(3) Dodávateľ elektriny a dodávateľ plynu sú povinní viesť oddelenú evidenciu skutočností podľa odseku 1 pre dodávku elektriny alebo pre dodávku plynu oprávnenému odberateľovi a pre dodávku elektriny alebo pre dodávku plynu odberateľovi, ktorý nie je oprávneným odberateľom.

(4) Povinnosti podľa odsekov 1 až 3 sa vzťahujú aj na prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľa distribučnej siete pri zúčtovaní odchýlok pre jednotlivé činnosti.

(5) Osoby uvedené v odsekoch 1 až 4 sú povinné vyhotoviť za každú činnosť samostatný prehľad ziskov a strát a samostatný prehľad aktív a pasív a predložiť ich úradu. Ďalej sú tieto osoby povinné predložiť úradu na odsúhlasenie pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidlá pre odpisovanie

(6) Na účely tohto zákona krížovou dotáciou je vyrovnanie straty z jednej činnosti so ziskom z inej činnosti.

(7) Na vedenie oddelenej evidencie skutočností podľa odsekov 1 až 5 sa primerane vzťahujú ustanovenia o rámcovej účtovnej osnove a o účtovnom rozvrhu podľa osobitného predpisu.

¹⁴⁾ Ustanoveniami odsekov 1 až 5 nie sú dotknuté povinnosti účtovných jednotiek podľa osobitného predpisu. ¹⁴⁾

(8) Prevádzkovatelia uvedení v odseku 1 sú povinní ročnú účtovnú závierku predložiť na audit, pripojiť k ročnej účtovnej závierke aj prehľad o vzájomných finančných a iných transakciách s prepojenými podnikmi a zverejniť ročnú účtovnú závierku v súlade s postupom určeným podľa osobitného predpisu. ¹⁴⁾ Ak zverejnenie ročnej účtovnej závierky nevyplýva z osobitného predpisu, ¹⁴⁾ sú povinní na požiadanie sprístupniť verejnosti ročnú účtovnú závierku.

(9) Podrobnosti o spôsobe vedenia oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o spôsobe vedenia evidencie aktív a pasív, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad.

§ 20

Ochrana odberateľa elektriny v domácnosti a odberateľa plynu v domácnosti

(1) Odberateľ elektriny v domácnosti a odberateľ plynu v domácnosti okrem práv na ochranu spotrebiteľa podľa osobitných predpisov¹⁵⁾ majú právo pri dodávke elektriny alebo plynu

a) uzatvoriť s dodávateľom elektriny alebo dodávateľom plynu zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o dodávke plynu (ďalej len "zmluva"), ktorá musí obsahovať najmä

1. identifikáciu dodávateľa,
2. rozsah dodávky elektriny alebo dodávky plynu a s týmito dodávkami súvisiacich služieb,
3. lehotu, v ktorej je dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu povinný zabezpečiť pripojenie odberného elektrického zariadenia alebo odberného plynového zariadenia,
4. podmienky dodávky elektriny alebo dodávky plynu a s dodávkou súvisiacich služieb,
5. zdroj, spôsob a možnosti získavania informácií o cene elektriny alebo o cene plynu vrátane štruktúry ceny,
6. dobu trvania zmluvy a podmienky, za akých možno zmluvu vypovedať,
7. spôsob a výšku kompenzácie za nedodržanie dohodnutej kvality dodanej elektriny alebo dodaného plynu a s dodávkou súvisiacich služieb,
8. miesto, spôsob a lehoty na uplatňovanie reklamácie,
9. informáciu, za akých podmienok môže odstúpiť od zmluvy v prípade, ak nesúhlasí so zmenou ceny elektriny alebo ceny plynu a s tým súvisiacich služieb,
10. informáciu o pôvode a podiele jednotlivých druhov primárnych energetických zdrojov na dodanej elektrine v predchádzajúcom roku, prípadne upozornenie na verejný zdroj týchto informácií,
11. informáciu o vplyve primárnych zdrojov elektriny na životné prostredie, prípadne upozornenie na verejný zdroj o týchto informáciách,
12. informáciu o dôvodoch výmeny určeného meradla,

b) na poskytnutie informácie o každej úprave ceny elektriny alebo ceny plynu a o úprave podmienok dodávky elektriny alebo dodávky plynu a s tým súvisiacich služieb najneskôr 30 dní pred vykonaním úpravy,

c) na výber formy a spôsobu platenia za dodávku elektriny alebo dodávku plynu a s tým spojených služieb a uhrádzať platby za dodávku elektriny alebo za dodávku plynu formou s dodávateľom dohodnutých preddavkových platieb; pri určení výšky týchto preddavkových platieb dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu zohľadní výšku preddavkových platieb za rovnaké obdobie predchádzajúceho zúčtovacieho obdobia. Dohodnutá výška preddavkových platieb bude zohľadňovať skutočný odber elektriny alebo skutočný odber plynu za predchádzajúce zúčtovacie obdobie alebo plánovaný odber elektriny alebo plánovaný odber plynu na nadchádzajúce zúčtovacie obdobie a bude upravená len o rozdiel medzi úradom¹⁾ určenou alebo schválenou cenou elektriny alebo plynu. Odmietnutie dohody o úhrade formou preddavkových platieb je povinný dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu odôvodniť.

(2) Ustanovenia odseku 1 platia aj v prípade, ak odberateľ elektriny v domácnosti a odberateľ plynu v domácnosti neuzatvárajú zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o

dodávke plynu a s tým súvisiacich služieb priamo s dodávateľom elektriny alebo dodávateľom plynu.

(3) Odberateľ elektriny v domácnosti má právo uzatvoriť zmluvu o dodávke elektriny s koncovým dodávateľom elektriny pre domácnosť, ktorý poskytuje univerzálnu službu za podmienok ustanovených v odseku 1.

(4) Koncový dodávateľ elektriny pre domácnosť, ktorý poskytuje univerzálnu službu pre odberateľa elektriny v domácnosti, je povinný zabezpečiť pripojenie odberateľov elektriny v domácnosti do sústavy za podmienok stanovených úradom a pri dodržaní ceny alebo metodiky jej tvorby určenej úradom.

(5) Odberateľ elektriny v domácnosti a odberateľ plynu v domácnosti majú právo na vymedzenom území na dodávku elektriny a plynu v určenej kvalite a za primerané ceny, ktoré sú stanovené alebo určené transparentne.

(6) platí od 1.7.2007.

DRUHÁ ČASŤ ENERGETICKÉ ODVETVIA

PRVÁ HLAVA ELEKTROENERGETIKA

PRVÝ DIEL PRÁVA A POVINNOSTI ÚČASTNÍKOV TRHU S ELEKTRINOU

§ 21

Práva a povinnosti výrobcu elektriny

(1) Výrobca elektriny má právo

- a) pripojiť zariadenie na výrobu elektriny k sústave, ak spĺňa technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia do sústavy,
- b) dodávať elektrinu vyrobenú vo vlastnom zariadení na výrobu elektriny pre vlastnú spotrebu,
- c) navrhnuť na ekonomicky efektívnom princípe prevádzkovateľovi prenosovej sústavy zapojenie vlastných zariadení na výrobu elektriny na účely poskytnutia podporných služieb a dodávky regulačnej elektriny.

(2) Výrobca elektriny je povinný

- a) uzatvoriť zmluvu o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy,
- b) uzatvoriť zmluvu o zodpovednosti za odchýlku účastníka trhu s účastníkom trhu v prípade, ak ide o prenesenie zodpovednosti podľa § 18 ods. 7,
- c) uzatvoriť zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu so subjektom zodpovedným za zúčtovanie odchýlky sústavy,
- d) umožniť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy a prevádzkovateľovi distribučnej sústavy montáž určeného meradla a montáž zariadenia na prenos informácií o nameraných údajoch a prístup k týmto zariadeniam,
- e) inštalovať zariadenia na poskytovanie podporných služieb, ak celkový inštalovaný elektrický výkon zariadenia na výrobu elektriny je vyšší ako 50 MW,

- f) ponúkať a poskytovať v zariadeniach na výrobu elektriny s celkovým inštalovaným elektrickým výkonom vyšším ako 50 MW podporné služby potrebné na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti sústavy a na poskytovanie systémových služieb,
- g) poskytovať prevádzkovateľovi prenosovej sústavy a prevádzkovateľovi distribučnej sústavy technické údaje potrebné na zabezpečenie bezpečnosti a spoľahlivosti sústavy,
- h) poskytovať informácie o podiele jednotlivých druhov primárnych energetických zdrojov na vyrobenej elektrine v predchádzajúcom roku,
- i) poskytovať informácie o vplyve výroby elektriny na životné prostredie,
- j) vypracovať plán rozvoja výroby elektriny na obdobie piatich rokov a predložiť každoročne ministerstvu vždy do 30. novembra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- k) dodržiavať kvalitu vyrábanej elektriny a služieb s tým spojených,
- l) zabezpečiť dlhodobu spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie zariadení na výrobu elektriny s prihliadnutím na ochranu životného prostredia.

§ 22

Práva a povinnosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy

(1) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy má právo

- a) zriaďovať a prevádzkovať telekomunikačnú sieť potrebnú na riadenie prevádzky sústavy a na zabezpečenie prenosu informácií potrebných na riadenie v súlade s osobitným predpisom,⁶⁾
- b) nakupovať podporné služby potrebné na zabezpečenie poskytovania systémových služieb na dodržanie kvality dodávky elektriny a na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti sústavy,
- c) nakupovať elektrinu potrebnú na krytie strát v sústave transparentným a nediskriminačným spôsobom,
- d) nakupovať elektrinu pre vlastnú spotrebu,
- e) zabezpečovať v súlade s medzinárodnými záväzkami regulačnú elektrinu v prípade havarijnej výpomoci,
- f) odmietnuť prístup do sústavy z dôvodu nedostatku kapacity sústavy,
- g) obmedziť alebo prerušiť v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutnú dobu prenos elektriny bez nároku na náhradu škody s výnimkou prípadov, keď škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa prenosovej sústavy pri
 1. bezprostrednom ohrození života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov,
 2. stave núdze alebo pri činnostiach, ktoré bezprostredne predchádzajú jeho vzniku,
 3. neoprávnenom odbere elektriny,
 4. zabránení prístupu k meraciemu zariadeniu odberateľom elektriny alebo výrobcom elektriny,
 5. prácach na zariadeniach sústavy alebo v ochrannom pásme sústavy, ak sú plánované,
 6. poruchách na zariadeniach sústavy a počas ich odstraňovania,
 7. dodávke elektriny zariadeniami, ktoré ohrozujú život, zdravie alebo majetok osôb,

8. odbere elektriny zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahivosť dodávky elektriny a ak odberateľ elektriny nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými prostriedkami,
9. dodávke elektriny zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahivosť dodávky elektriny, ak výrobca elektriny nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými prostriedkami,
10. neplnení zmluvne dohodnutých platobných podmienok za prenos elektriny po predchádzajúcej výzve,

h) vyžadovať od účastníkov trhu s elektrinou technické údaje, ktoré sú potrebné na plánovanie kapacity sústavy, riadenie stability sústavy, na riadenie dennej prevádzky sústavy a na riadenie preťaženia sústavy,

i) vyžadovať technické údaje o prepravovanej elektrine; údaje o časovom priebehu prenosu, odbratom a dodanom množstve elektriny a mieste odberu elektriny zo sústavy a mieste dodávky elektriny do sústavy, o parametroch prepravovanej elektriny a o využití pridelenej prenosovej kapacity v súlade s uzatvorenými zmluvami,

j) meniť štruktúru zapojenia výrobných zariadení výrobcu elektriny v nevyhnutnom rozsahu potrebnom na zabezpečenie požadovanej úrovne spoľahivosti prevádzky sústavy a zabezpečenia poskytovania systémových služieb.

(2) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy je povinný

- a) zabezpečiť dlhodobu spoľahlivú a bezpečnú prevádzkovanie sústavy,
- b) zabezpečiť vyrovňovanie odchýlky sústavy na vymedzenom území v súlade s medzinárodnými pravidlami,
- c) zabezpečiť koordináciu a rozvoj sústavy,
- d) zabezpečiť prevádzkyschopnosť sústavy,
- e) zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe s výnimkou plnenia povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme prístup do sústavy vrátane prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny,
- f) zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prenos elektriny,
- g) zabezpečiť nákup podporných služieb potrebných na zabezpečenie poskytovania systémových služieb pre dodržanie kvality dodávky elektriny a na zabezpečenie prevádzkovej spoľahivosti sústavy na transparentnom, nediskriminačnom a ekonomicky efektívnom princípe výroby elektriny, pričom je pri ich nákupe povinný prihliadať na návrh výrobcu elektriny; v prípade odmietnutia návrhu výrobcu elektriny podľa § 21 ods. 1 písm. c) takéto odmietnutie riadne odôvodniť,
- h) zabezpečiť merania v prenosovej sústave a poskytovať na požiadanie namerané údaje jednotlivým účastníkom trhu s elektrinou,
- i) zabezpečiť poskytovanie systémových služieb na vymedzenom území,
- j) zabezpečiť zúčtovanie odchýlky na vymedzenom území,
- k) uzatvoriť zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu so subjektom zúčtovania odchýlky sústavy,
- l) uzatvoriť zmluvu o dodávke regulačnej elektriny s jej dodávateľom,
- m) uzatvoriť zmluvu o prenose elektriny s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k sústave a technické podmienky prenosu,
- n) uzatvoriť zmluvu o poskytovaní podporných služieb s ich poskytovateľmi,

- o) uzatvoriť zmluvu o prístupe a zmluvu o pripojení k sústave s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k sústave,
- p) prijať kompenzačný mechanizmus pre cezhraničné toky elektriny,¹⁶⁾
- q) prijať zásady riadenia preťaženia sústavy a určiť metódy riadenia preťaženia sústavy,¹⁶⁾ riadiť prenos elektriny v sústave na vymedzenom území a koordinovať prepojenie sústavy so sústavou na území Európskej únie alebo so sústavou na území tretích štátov,
- r) prideľovať transparentným a nediskriminačným spôsobom prenosovú kapacitu,
- s) určiť pravidlá pre vyrovnanie nerovnováhy sústavy,
- t) určovať transparentným a nediskriminačným spôsobom dostupnú kapacitu prenosovej sústavy a podmienky jej rezervácie, ako aj podmienky na vrátenie nevyužitej pridelennej prenosovej kapacity a zverejňovať o tom informácie,
- u) poskytovať systémové služby vrátane služieb potrebných na zabezpečenie bezpečnej prevádzky výrobných zariadení výrobcu elektriny,
- v) poskytnúť informácie potrebné na zabezpečenie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky prenosovej sústavy prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, s ktorou je prenosová sústava prepojená,
- w) poskytnúť informácie potrebné na prístup do sústavy,
- x) obmedziť prenos elektriny na základe rozhodnutia ministerstva podľa § 3,
- y) predkladať úradu informácie o celkovom objeme cezhraničnej výmeny elektriny,¹⁶⁾
- z) predkladať úradu informácie o objeme dovozu elektriny najneskôr do 15 dní po uplynutí kalendárneho štvrtého roka,
- za) predkladať úradu štvrtročne bilanciu prenosu elektriny prenosovou sústavou,
- zb) predkladať úradu zoznam oprávnených odberateľov, ktorí v priebehu kalendárneho roka zmenili dodávateľa elektriny,
- zc) vypracúvať každoročne plán rozvoja prenosovej sústavy vrátane plánu rozvoja spojovacích vedení na obdobie piatich rokov a predložiť ministerstvu vždy do 30. novembra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- zd) vypracúvať v spolupráci s účastníkmi trhu plán prípravy prevádzky sústavy na príslušný rok,
- ze) vypracovávať každoročne havarijné plány sústavy,
- zf) zverejňovať na internetovej stránke obchodné podmienky prístupu a pripojenia do sústavy a obchodné podmienky prenosu elektriny,
- zg) dodržiavať kvalitu dodávok elektriny a poskytovaných služieb,
- zh) oznámiť odberateľom začiatok plánovaného obmedzenia alebo prerušenia prenosu elektriny a dobu trvania obmedzenia alebo prerušenia, a to najmenej 30 dní pred plánovaným začatím; prevádzkovateľ prenosovej sústavy je povinný obnoviť prenos elektriny bezodkladne po odstránení príčin,
- zi) vybrať odvod podľa osobitného predpisu^{16a)} a zaplatiť tento odvod na účet Národného jadrového fondu na vyraďovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (ďalej len "jadrový fond") spolu s prípadnými výnosmi.^{16b)}

(3) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy je povinný pri rozhodovaní o rozvoji prenosovej sústavy prihliadať aj na zabezpečenie energetickej efektívnosti prenosovej sústavy vrátane kapacít prepojenia tak, aby prenosová sústava bola schopná zabezpečiť energetickú efektívnosť aj bez dodatočných nových investícií do prenosových zariadení.

(4) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy okrem povinností uvedených v odsekoch 2 a 3 je povinný vypracovať program súladu, v ktorom stanoví opatrenia na zabezpečenie nediskriminačného správania integrovaných podnikov. Tento program určí konkrétne povinnosti zamestnancom zamerané na vylúčenie možného diskriminačného správania integrovaných podnikov.

(5) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy je povinný každoročne vypracovať správu o plnení opatrení prijatých v programe súladu. Táto správa tvorí neoddeliteľnú súčasť výročnej správy¹⁴⁾ prevádzkovateľa prenosovej sústavy integrovaného podniku, túto správu zasiela úradu a zverejňuje spolu s výročnou správou.

(6) Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy na vymedzenom území aj distribuuje elektrinu, vzťahujú sa na tohto prevádzkovateľa prenosovej sústavy všetky práva a povinnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

(7) Preprava elektriny vedením, ktoré spája časť vymedzeného územia s územím členských štátov Európskej únie alebo časť vymedzeného územia s územím tretích štátov, je prenosom elektriny a prevádzkovateľ takéhoto vedenia je na účely tohto zákona prevádzkovateľom prenosovej sústavy.

§ 23

Oddelenie prevádzkovania prenosovej sústavy

(1) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy, ktorý je súčasťou vertikálne integrovaného podniku, musí byť z hľadiska právnej subjektivity, organizácie i rozhodovania nezávislý od činností, ktoré nesúvisia s prenosom.

(2) Nezávislosť podľa odseku 1 neznamena povinnosť oddeliť vlastníctvo majetku prevádzkovateľa prenosovej sústavy od vlastníctva majetku vertikálne integrovaného podniku.

(3) Nezávislosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy uvedeného v odseku 1 sa zabezpečí

a) tým, že osoby zodpovedné za riadenie prenosovej sústavy sa priamo ani nepriamo nepodieľajú na riadení činností výroby, distribúcie a dodávky integrovaného podniku,

b) prijatím opatrení, ktorými sa zabezpečí nezávislé konanie osôb zodpovedných za riadenie prenosovej sústavy od zodpovednosti za riadenie iných činností nesúvisiacich s prenosom,

c) tým, že rozhodovacie práva, ktoré sa viažu k majetku potrebnému na prevádzkovanie, údržbu alebo rozvoj prenosovej sústavy, sú nezávislé od rozhodovacích práv k inému majetku integrovaného podniku; to však nevylučuje existenciu vhodných mechanizmov, ktorými sa zabezpečí právo na ochranu majetku integrovaného podniku; integrovaný podnik môže schvaľovať ročný finančný plán prevádzkovateľa prenosovej sústavy a určiť mieru zadlženia prevádzkovateľa prenosovej sústavy; integrovaný podnik nemá právo vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ani vydávať rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie prenosovej sústavy vtedy, ak rozhodnutia prevádzkovateľa prenosovej sústavy sú v súlade so schválenými ukazovateľmi finančného plánu,

d) vytvorením programu súladu podľa § 22 ods. 4.

(4) Pri plnení povinností podľa odsekov 1 až 3 sa primerane použijú ustanovenia Obchodného zákonníka.

§ 24

Práva a povinnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy

(1) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy má právo

- a) zriaďovať a prevádzkovať telekomunikačnú sieť potrebnú na riadenie riadenia prevádzky sústavy a na zabezpečenie prenosu informácií potrebných na automatizáciu riadenia v súlade s osobitným predpisom,⁶⁾
- b) nakupovať elektrinu potrebnú na krytie strát elektriny v sústave transparentným a nediskriminačným spôsobom,
- c) nakupovať elektrinu pre vlastnú spotrebu,
- d) odmietnuť prístup do sústavy z dôvodu nedostatku kapacity sústavy,
- e) obmedziť alebo prerušiť bez nároku na náhradu škody s výnimkou prípadov, keď škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa distribučnej sústavy v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutnú dobu distribúciu elektriny pri
 1. bezprostrednom ohrození života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov,
 2. stavoch núdze alebo pri predchádzaní stavu núdze,
 3. neoprávnenom odbere elektriny,
 4. zabránení prístupu k meraciemu zariadeniu odberateľom elektriny alebo výrobcom elektriny,
 5. prácach na zariadeniach sústavy alebo v ochrannom pásme, ak sú plánované,
 6. poruchách na zariadeniach sústavy a počas ich odstraňovania,
 7. dodávke elektriny zariadeniami, ktoré ohrozujú život, zdravie alebo majetok osôb,
 8. odbere elektriny zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahlivosť dodávky elektriny a ak odberateľ elektriny nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými prostriedkami,
 9. dodávke elektriny zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahlivosť dodávky elektriny a ak výrobca elektriny nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými prostriedkami,
 10. neplnení zmluvne dohodnutých platobných podmienok za distribúciu elektriny po predchádzajúcej výzve,
- f) vybaviť odberné miesto technickým zariadením regulujúcim veľkosť odberu,
- g) vyžadovať od účastníkov trhu s elektrinou technické údaje, ktoré sú potrebné na plánovanie kapacity sústavy, riadenie stability sústavy a na riadenie dennej prevádzky sústavy a ich plnenie.

(2) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný

- a) zabezpečiť spoľahlivé a bezpečné prevádzkovanie sústavy,
- b) zabezpečiť užívateľom distribučnej sústavy nediskriminačné podmienky na pripojenie k sústave,
- c) zabezpečiť prístup do sústavy na transparentnom a nediskriminačnom princípe s výnimkou plnenia povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- d) zabezpečiť rozvoj a prevádzkyschopnosť sústavy,
- e) zabezpečiť distribúciu elektriny,
- f) zabezpečiť meranie elektriny v sústave a na požiadanie poskytovať namerané údaje jednotlivým účastníkom trhu s elektrinou,

- g) uzatvoriť zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu so subjektom zúčtovania odchýlky sústavy,
- h) uzatvoriť zmluvu o prístupe a zmluvu o pripojení k sústave, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k sústave,
- i) uzatvoriť zmluvu o distribúcii elektriny s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k sústave a technické podmienky distribúcie elektriny,
- j) informovať odberateľa elektriny v domácnosti o možnosti uzatvoriť zmluvu o poskytnutí univerzálnej služby a v prípade ak odberateľ elektriny v domácnosti o to požiada, uzatvoriť s odberateľom elektriny v domácnosti takúto zmluvu,
- k) prideľovať transparentným a nediskriminačným spôsobom distribučnú kapacitu,
- l) určovať transparentným a nediskriminačným spôsobom podmienky rezervácie distribučnej kapacity a zverejňovať o tom informácie,
- m) poskytnúť informácie potrebné na zabezpečenie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky distribučnej sústavy prevádzkovateľovi prenosovej sústavy a prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, s ktorou je sústava prepojená,
- n) poskytnúť informácie potrebné na prístup do sústavy,
- o) poskytovať informácie nevyhnutné na zabezpečenie spolupráce s inými prevádzkovateľmi sústav,
- p) pripojiť odberné zariadenie k distribučnej sústave, ak sú splnené technické a obchodné podmienky pripojenia k sústave,
- q) obmedziť distribúciu elektriny na základe a v rozsahu rozhodnutia ministerstva podľa § 3,
- r) každoročne vypracovať plán rozvoja sústavy na obdobie piatich rokov a predložiť ministerstvu vždy do 30. novembra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- s) vypracovať v spolupráci s prevádzkovateľmi distribučných sústav na vymedzenom území a prevádzkovateľom prenosovej sústavy plán prípravy prevádzky sústavy na príslušný rok,
- t) vypracovať každoročne havarijné plány sústavy,
- u) oznámiť odberateľom začiatok plánovaného obmedzenia alebo prerušenia distribúcie elektriny a dobu trvania obmedzenia alebo prerušenia, a to najmenej 30 dní pred plánovaným začatím; prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný obnoviť distribúciu elektriny bezodkladne po odstránení príčin,
- v) zverejňovať na internetovej stránke obchodné podmienky prístupu a pripojenia do sústavy a obchodné podmienky distribúcie elektriny,
- w) dodržiavať kvalitu dodávok elektriny a poskytovaných služieb,
- x) vybrať odvod podľa osobitného predpisu ^{16a)} a zaplatiť tento odvod na účet jadrového fondu spolu s prípadnými výnosmi. ^{16b)}

(3) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný pri rozhodovaní o rozvoji distribučnej sústavy prihliadať aj na zabezpečenie energetickej efektívnosti distribučnej sústavy tak, aby distribučná sústava bola schopná zabezpečiť energetickú efektívnosť aj bez dodatočných nových investícií do distribučných zariadení.

(4) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy okrem povinností uvedených v odsekoch 2 a 3 je povinný vypracovať program súladu, v ktorom stanoví opatrenia na zabezpečenie nediskriminačného správania integrovaných podnikov. Tento program určí konkrétne povinnosti zamestnancom zamerané na vylúčenie možného diskriminačného správania integrovaných podnikov.

(5) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný každoročne vypracovať správu o plnení opatrení prijatých v programe súladu. Táto správa tvorí neoddeliteľnú súčasť výročnej správy¹⁴⁾ prevádzkovateľa distribučnej sústavy integrovaného podniku, túto správu zasiela úradu a zverejňuje spolu s výročnou správou.

(6) Ak prevádzkovateľ distribučnej sústavy na časti vymedzeného územia poskytuje aj prenos elektriny, vzťahujú sa na tohto prevádzkovateľa distribučnej sústavy aj práva a povinnosti prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

§ 25

Oddelenie prevádzkovania distribučnej sústavy

(1) platí od 1.7.2007

(2) Nezávislosť podľa odseku 1 neznamena povinnosť oddeliť vlastníctvo majetku prevádzkovateľa distribučnej sústavy od vlastníctva majetku vertikálne integrovaného podniku.

(3) Nezávislosť prevádzkovateľa distribučnej sústavy uvedeného v odseku 1 sa zabezpečí

a) tým, že osoby zodpovedné za riadenie distribučnej sústavy sa priamo ani nepriamo nepodieľajú na riadení činností výroby, prenosu a dodávky integrovaného podniku,

b) prijatím opatrení, ktorým sa zabezpečí nezávislé konanie osôb zodpovedných za riadenie distribučnej sústavy od zodpovednosti za riadenie iných činností nesúvisiacich s distribúciou elektriny,

c) tým, že rozhodovacie práva, ktoré sa viažu k majetku potrebnému na prevádzkovanie, údržbu alebo rozvoj distribučnej sústavy, sú nezávislé od rozhodovacích práv, ktoré sa viažu k inému majetku integrovaného podniku; to však nevylučuje existenciu vhodných mechanizmov, ktorými sa zabezpečí právo na ochranu majetku integrovaného podniku; integrovaný podnik môže schvaľovať ročný finančný plán prevádzkovateľa distribučnej sústavy a určiť mieru zadĺženia prevádzkovateľa distribučnej sústavy; integrovaný podnik nemá právo vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ani vydávať rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie distribučnej sústavy vtedy, ak rozhodnutia prevádzkovateľa distribučnej sústavy sú v súlade so schválenými ukazovateľmi finančného plánu,

d) vytvorením programu súladu podľa § 24 ods. 4.

(4) Vertikálne integrovaný podnik, ktorý poskytuje služby pre menej ako 100 000 pripojených odberateľov, nie je povinný oddeliť prevádzkovanie distribučnej sústavy podľa odseku 1.

(5) Pri plnení povinností podľa odsekov 1 až 3 sa primerane použijú ustanovenia Obchodného zákonníka.

§ 26

Riadenie sústavy na vymedzenom území

(1) Sústavu na vymedzenom území riadi elektroenergetický dispečing (ďalej len "dispečing"), ktorý je zodpovedný za bezpečnú a spoľahlivú prevádzku sústavy, za operatívne riadenie sústavy a za určovanie kapacít na využitie spojovacích vedení.

(2) Dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy zriaďuje prevádzkovateľ prenosovej sústavy na zabezpečenie riadenia výroby elektriny a spotreby elektriny na vymedzenom území a na zabezpečenie spolupráce s dispečingmi na území členských štátov Európskej únie a s dispečingmi na území tretích štátov.

(3) Výrobca elektriny môže požadovať od dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy prednostné zapojenie výrobných zariadení, ktoré vyrábajú elektrinu z obnoviteľných zdrojov, kombinovanou výrobou alebo z domáceho uhlia.

(4) Dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy je povinný

- a) zabezpečovať dodržiavanie pravidiel využívania prepojenia sústavy so sústavami na území Európskej únie a na území tretích štátov,
- b) vyhodnocovať a schvaľovať výmenu elektriny medzi sústavou na vymedzenom území so sústavou na území členských štátov Európskej únie a medzi sústavou na vymedzenom území so sústavou na území tretích štátov,
- c) určiť transparentným a nediskriminačným spôsobom kritériá riadenia sústavy a kritériá využívania spojovacích vedení, pričom prihliada na povinnosti uložené vo všeobecnom hospodárskom záujme, ako aj na technické obmedzenia sústavy,
- d) zverejniť kritériá riadenia sústavy,
- e) navrhnúť ministerstvu vyhlásenie stavu núdze,
- f) vyhlásiť obmedzujúce opatrenia pri stave núdze podľa § 14,
- g) určiť opatrenia zamerané na odstránenie stavu núdze.

(5) Dispečing prevádzkovateľa distribučnej sústavy zriaďuje prevádzkovateľ distribučnej sústavy na zabezpečenie riadenia výroby elektriny a spotreby elektriny na časti vymedzeného územia, na zabezpečenie spolupráce s ostatnými dispečingmi prevádzkovateľov distribučnej sústavy na vymedzenom území a na zabezpečenie spolupráce s dispečingom prevádzkovateľa prenosovej sústavy na vymedzenom území.

(6) Dispečing prevádzkovateľa distribučnej sústavy je povinný

- a) zabezpečovať dodržiavanie pravidiel pre vzájomné využívanie prepojení distribučných sústav na časti vymedzeného územia a pravidiel pre využívanie prepojení distribučných sústav s prenosovou sústavou na vymedzenom území,
- b) vyhodnocovať a schvaľovať vzájomnú výmenu elektriny medzi distribučnými sústavami a s prenosovou sústavou na vymedzenom území.

(7) Dispečingy na vymedzenom území alebo na časti vymedzeného územia sú povinné spolupracovať. Dispečing prevádzkovateľa prenosovej sústavy je nadradený dispečingu prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

(8) Pravidlá vzájomnej spolupráce medzi dispečingmi navzájom a medzi dispečingom distribučnej sústavy a dispečingom prenosovej sústavy, ako aj medzi ostatnými účastníkmi trhu s elektrinou určí dispečerský poriadok tak, aby bol v súlade s odsekom 7.

§ 27

Práva a povinnosti dodávateľa elektriny

(1) Dodávateľ elektriny má právo

- a) na prenos a distribúciu elektriny, ak má uzatvorenú zmluvu o prenose elektriny s prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo uzatvorenú zmluvu o distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy,
- b) na prenos elektriny, ak má uzatvorenú zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu s prevádzkovateľom prenosovej sústavy,
- c) dodávať elektrinu odberateľovi elektriny vrátane odberateľa elektriny v domácnosti.

(2) Dodávateľ elektriny je povinný

- a) uzatvoriť zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu, ktorá obsahuje aj povinnosť zložiť finančnú zábezpeku,
 - b) odovzdávať zúčtovateľovi odchýlky účastníka trhu technické údaje o dodávke elektriny v súlade s uzavretou zmluvou,
 - c) poskytovať informácie odberateľovi elektriny o podiele jednotlivých druhov primárnych energetických zdrojov na vyrobenej a dodanej elektrine v predchádzajúcom roku, a to aj v prípade dodávky elektriny vyrobenej v iných členských štátoch Európskej únie a v tretích štátoch; informácie je povinný poskytnúť na požiadanie aj príslušnému orgánu štátnej správy,
 - d) poskytovať informácie odberateľovi elektriny o dopade vyrobenej a dodanej elektriny na životné prostredie alebo uviesť odkaz na verejný zdroj týchto informácií; informácie je povinný poskytnúť na požiadanie aj príslušnému orgánu štátnej správy,
 - e) obmedziť dodávku elektriny z členských štátov Európskej únie a z tretích štátov v rozsahu rozhodnutia ministerstva podľa § 3,
 - f) uzatvoriť zmluvu o dodávke elektriny na vymedzenom území s každým, kto o to požiada, ak splní obchodné podmienky dodávky podľa osobitného zákona,
 - g) nakupovať elektrinu vo všeobecnom hospodárskom záujme vyrobenú na vymedzenom území z obnoviteľných zdrojov energie, zo zdrojov kombinovanej výroby a z elektriny vyrobenej z domáceho uhlia,
 - h) určiť pre oprávneného odberateľa typový diagram odberu elektriny, ak tento odberateľ nemá inštalované zariadenie na priebehové meranie odberu elektriny a oznámiť určený typový diagram prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a zúčtovateľovi odchýlky účastníka trhu.
- (3) Dodávateľ elektriny, ktorý okrem dodávky elektriny poskytuje aj univerzálnu službu, má okrem práv a povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 aj práva a povinnosti prevádzkovateľa distribučnej sústavy podľa § 24 a 25.
- (4) Informácie podľa odseku 2 písm. c) a d) je dodávateľ elektriny povinný uviesť na vyhotovenej faktúre ¹⁷⁾ za dodávku elektriny alebo v propagačnom materiáli zasielanom osobitne alebo súčasne s faktúrou.

§ 28

Práva a povinnosti obchodníka s elektrinou

- (1) Obchodník s elektrinou má právo
- a) na prenos a distribúciu elektriny, ak má uzatvorenú zmluvu o prenose elektriny s prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo uzatvorenú zmluvu o distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy,
 - b) na prenos elektriny, ak má uzatvorenú zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu s prevádzkovateľom prenosovej sústavy,
 - c) dodávať elektrinu odberateľom elektriny s výnimkou odberateľa elektriny v domácnosti,
 - d) platí od 1.7.2007.
- (2) Obchodník s elektrinou je povinný
- a) uzatvoriť zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu, ktorá obsahuje aj povinnosť zložiť finančnú zábezpeku,
 - b) odovzdávať zúčtovateľovi odchýlky účastníka trhu technické údaje o dodávke elektriny v súlade s uzavretou zmluvou,

- c) poskytovať informácie odberateľovi elektriny o podiele jednotlivých druhov primárnych energetických zdrojov na vyrobenej a dodanej elektrine v predchádzajúcom roku, a to aj v prípade dodávky elektriny vyrobenej v iných členských štátoch Európskej únie a v tretích štátoch; informácie je povinný poskytnúť na požiadanie aj príslušnému orgánu štátnej správy,
 - d) poskytovať informácie odberateľovi elektriny o dopade vyrobenej a dodanej elektriny na životné prostredie alebo uviesť odkaz na verejný zdroj týchto informácií; informácie je povinný poskytnúť na požiadanie aj príslušnému orgánu štátnej správy,
 - e) obmedziť dodávku elektriny z členských štátov Európskej únie a z tretích štátov v rozsahu rozhodnutia ministerstva podľa § 3,
 - f) oznámiť úradu v lehote do 30 dní začatie a ukončenie výkonu činnosti.
- (3) Informácie podľa odseku 2 písm. c) a d) je obchodník s elektrinou povinný uviesť na vyhotovenej faktúre ¹⁷⁾ za dodávku elektriny alebo v propagačnom materiáli zasielanom osobitne alebo súčasne s faktúrou.

§ 29

Práva a povinnosti oprávneného odberateľa

(1) Oprávnený odberateľ má právo

- a) uzatvoriť zmluvu o dodávke elektriny s dodávateľom elektriny alebo obchodníkom s elektrinou; odmietnutie uzatvoriť zmluvu o dodávke elektriny musí dodávateľ elektriny a obchodník s elektrinou odôvodniť,
- b) uzatvoriť zmluvu o prenose elektriny s prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo zmluvu o distribúcii elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy, ak tieto služby nezabezpečil dodávateľ elektriny alebo obchodník s elektrinou,
- c) na pripojenie k sústave, ak odberné zariadenie oprávneného odberateľa spĺňa technické podmienky pripojenia,
- d) uzatvoriť zmluvu o pripojení vlastného zariadenia na výrobu elektriny k sústave s prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľom distribučnej sústavy, ak spĺňa technické a obchodné podmienky pripojenia.

(2) Oprávnený odberateľ je povinný

- a) uzatvoriť v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b) zmluvu o zúčtovaní odchýlky účastníka trhu, ktorá obsahuje aj povinnosť zložiť finančnú zábezpeku,
- b) umožniť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľovi distribučnej sústavy montáž určeného meradla a zariadenia na prenos informácií o nameraných údajoch,
- c) udržiavať odberné elektrické zariadenie v stave, ktorý zodpovedá technickým požiadavkám,
- d) spĺňať technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia k sústave a prístupu do sústavy,
- e) dodržiavať pokyny dispečingu,
- f) poskytovať prevádzkovateľovi prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľovi distribučnej sústavy alebo zúčtovateľovi odchýlky účastníka trhu technické údaje obsiahnuté v zmluvách uvedených v odseku 1 písm. a) a b),
- g) prijať technické opatrenia, ktoré zabránia možnosti ovplyvniť kvalitu dodávky elektriny.

§ 30

Práva a povinnosti odberateľa elektriny v domácnosti

- (1) Odberateľ elektriny v domácnosti má právo na ochranu podľa § 20.
- (2) Odberateľ elektriny v domácnosti je povinný
- a) umožniť prevádzkovateľovi distribučnej sústavy montáž určeného meradla a nevyhnutný prístup k meradlu,
 - b) udržiavať odberné elektrické zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave,
 - c) spĺňať technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia k sústave,
 - d) prijať zodpovedajúce technické opatrenia oznámené prevádzkovateľom distribučnej sústavy na zabránenie možnosti ovplyvniť kvalitu dodávanej elektriny.
- (3) Vlastník nehnuteľnosti alebo správca nehnuteľnosti je povinný
- a) umožniť prevádzkovateľovi distribučnej sústavy montáž určeného meradla a nevyhnutný prístup k meradlu,
 - b) umožniť dodávku elektriny odberateľovi elektriny v domácnosti, ktorý sa v nehnuteľnosti nachádza,
 - c) udržiavať odberné elektrické zariadenie, ktoré slúži na dodávku elektriny viacerým odberateľom elektriny v domácnosti v zodpovedajúcom technickom stave,
 - d) poskytovať technické údaje o technickom stave odberných elektrických zariadení, ktoré má vo vlastníctve alebo v správe, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy,
 - e) umožniť v nevyhnutnom rozsahu prevádzkovateľovi distribučnej sústavy prístup k odbernému elektrickému zariadeniu, ktoré má vo vlastníctve alebo v správe.
- (4) Akýkoľvek zásah do odberného elektrického zariadenia, ktorým prechádza nemeraná elektrina bez predchádzajúceho písomného súhlasu prevádzkovateľa distribučnej sústavy, je zakázaný.
- (5) Odberateľ elektriny v domácnosti môže uzatvoriť zmluvu o pripojení vlastného zariadenia na výrobu elektriny s prevádzkovateľom distribučnej sústavy, ak splní technické a obchodné podmienky pripojenia.

DRUHÝ DIEL

OSOBITNÉ FORMY VÝROBY ELEKTRINY

§ 31

Kombinovaná výroba

- (1) Výrobca elektriny, ktorý prevádzkuje výrobné zariadenie na kombinovanú výrobu s celkovým inštalovaným elektrickým výkonom do 5 MW, má prednostné právo na prenos elektriny alebo na distribúciu elektriny, ak to umožňujú technické podmienky sústavy; to neplatí pre spojovacie vedenie.
- (2) Prednostné právo na prenos elektriny alebo distribúciu elektriny pri kombinovanej výrobe s celkovým inštalovaným elektrickým výkonom nad 5 MW sa vzťahuje len na výrobu elektriny, ktorá vzniká súčasne pri výrobe tepla vyrábaného na účely dodávok tepla fyzickým osobám alebo právnickým osobám a dodávok na technologické účely.

§ 32

Elektrina vyrobená z obnoviteľných zdrojov energie

(1) Na účely tohto zákona výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie je taká výroba elektriny, pri ktorej sa ako primárny zdroj výroby využíva

- a) vodná energia,
- b) solárna energia,
- c) veterná energia,
- d) geotermálna energia,
- e) biomasa,
- f) bioplyn.

(2) Na účely tohto zákona biomasou je biologicky rozložiteľná zložka výrobku alebo zvyšku rastlinných a živočíšnych látok z poľnohospodárstva, lesníctva alebo biologicky rozložiteľná zložka priemyselného odpadu a komunálneho odpadu.

(3) Prednostné právo na prenos elektriny, distribúciu elektriny a dodávku elektriny sa vzťahuje na elektrinu vyrobenú využívaním kinetickej energie vodného zdroja vodnou elektrárnou.

(4) Výrobca, ktorý vyrába elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie, má prednostné právo na prenos elektriny, distribúciu elektriny a na dodávku, ak výrobné zariadenie určené na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie spĺňa technické podmienky podľa § 17 a obchodné podmienky podľa osobitného zákona.¹⁾ Prednostné právo na prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením.

(5) Výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov energie má právo na vydanie potvrdenia o pôvode vyrobenej elektriny. Potvrdenie obsahuje označenie zdroja vyrobenej elektriny, dátum a miesto výroby a v prípade vodných elektrární aj ich výkon. Toto potvrdenie vydá úrad.¹⁾

(6) Ministerstvo môže vo všeobecnom hospodárskom záujme určiť rozhodnutím povinnosť prednostného prístupu a prednostného pripojenia do sústavy, prednostného prenosu elektriny, prednostnej distribúcie elektriny a prednostnej dodávky elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie na vymedzenom území. Toto rozhodnutie uverejní vo vestníku ministerstva a na internetovej stránke ministerstva.

(7) Ministerstvo rozhodnutím určí podmienky prednostného prenosu elektriny, prednostnej distribúcie elektriny a prednostnej dodávky elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie. Proti rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

§ 33

Výroba elektriny z domáceho uhlia

(1) Ministerstvo môže vo všeobecnom hospodárskom záujme a z dôvodu bezpečnosti dodávok elektriny rozhodnutím uložiť povinnosť

- a) výrobcovi elektriny vyrábať elektrinu z domáceho uhlia,
- b) prevádzkovateľovi prenosovej sústavy a prevádzkovateľovi distribučnej sústavy zabezpečiť prednostný prístup a prednostné pripojenie do sústavy, prednostný prenos alebo prednostnú distribúciu elektriny vyrobenej z domáceho uhlia,
- c) dodávateľovi elektriny prednostne dodávať vyrobenú elektrinu z domáceho uhlia.

(2) Prednostné právo platí len dovtedy, kým výroba elektriny z domáceho uhlia neprekročí 15% z celkového vyrobeného množstva elektriny potrebnej na pokrytie spotreby elektriny na

vymedzenom území. Prednostné právo sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením.

(3) Ministerstvo určí rozhodnutím podmienky, za ktorých je povinný výrobca elektriny, prevádzkovateľ prenosovej sústavy, prevádzkovateľ distribučnej sústavy a dodávateľ elektriny plniť povinnosť podľa odseku 1. Proti rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

(4) Ministerstvo je povinné rozhodnutie zverejniť vo vestníku ministerstva a na internetovej stránke ministerstva.

TRETÍ DIEL TECHNICKÉ ZARIADENIA

§ 34

Elektrická prípojka a odberné zariadenie

(1) Elektrická prípojka je zariadenie nízkeho napätia, vysokého napätia, veľmi vysokého napätia a zvlášť vysokého napätia, ktoré je určené na pripojenie odberného elektrického zariadenia odberateľa elektriny na prenosovú sústavu alebo distribučnú sústavu.

(2) Elektrická prípojka sa začína odbočením elektrického vedenia od distribučnej sústavy alebo prenosovej sústavy smerom k odberateľovi elektriny alebo je súčasťou distribučnej sústavy alebo prenosovej sústavy. Odbočením elektrického vedenia v elektrickej stanici je jeho odbočenie od spínacích a istiacich prvkov, prípadne od prípojníc. V ostatných prípadoch sa za odbočenie elektrického vedenia považuje jeho odbočenie od vzdušného alebo káblového vedenia.

(3) Elektrická prípojka nízkeho napätia sa končí pri vonkajšom vedení hlavnou domovou poistkovou skriňou, pri káblvom vedení hlavnou domovou káblovou skriňou, ktoré sú súčasťou elektrickej prípojky a sú umiestnené na verejne prístupnom mieste. Ak hlavná domová poistková skriňa na objekte nie je zriadená, vonkajšia elektrická prípojka sa končí na poslednom podpernom bode (napríklad strešník, konzola, stožiar), prípadne na hranici objektu odberateľa.

(4) Elektrická prípojka vysokého a veľmi vysokého napätia sa končí pri vzdušnom vedení kotvovými izolátormi na odberateľovej stanici, pri káblvom vedení káblovou koncovkou v odberateľovej stanici; kotvové izolátory a káblvé koncovky sú súčasťou prípojky.

(5) Elektrické vedenie, ktoré slúži na pripojenie viacerých odberateľov elektriny z jednej elektrickej prípojky, nie je súčasťou elektrickej prípojky.

(6) Elektrickú prípojku zriaďuje prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy alebo za podmienok ním určených aj iná oprávnená osoba. Náklady na zriadenie elektrickej prípojky uhrádza ten, v ktorého prospech bola zriadená, ak sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy nedohodne s odberateľom elektriny inak.

(7) Vlastníkom elektrickej prípojky je ten, kto uhradil náklady na jej zriadenie. Vlastník elektrickej prípojky je povinný zabezpečiť prevádzku, údržbu a opravy tak, aby elektrická prípojka neohrozila život, zdravie a majetok osôb alebo nespôsobovala poruchy v distribučnej sústave alebo v prenosovej sústave. Zasahovať do elektrickej prípojky môže vlastník elektrickej prípojky len so súhlasom prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

(8) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný uzatvoriť zmluvu s vlastníkom elektrickej prípojky na prevádzku, údržbu a opravu elektrickej prípojky, ak o to požiada vlastník.

(9) Odberným elektrickým zariadením je zariadenie, ktoré slúži na odber elektriny a ktoré je možné pripojiť na prenosovú sústavu alebo na distribučnú sústavu, alebo na elektrickú prípojku. Odborné elektrické zariadenie zriaďuje, prevádzkuje a za údržbu, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku zodpovedá odberateľ elektriny. Odberateľ elektriny je povinný udržiavať odborné elektrické zariadenie v technicky zodpovedajúcom stave a poskytovať na požiadanie prevádzkovateľovi distribučnej sústavy technické údaje a správy z odbornej prehliadky a z odbornej skúšky.

(10) Ak žiadateľ o zriadenie odborného elektrického zariadenia alebo elektrickej prípojky nie je vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej má byť odborné elektrické zariadenie alebo elektrická prípojka zriadená, je povinný požiadať vlastníka nehnuteľnosti o súhlas so zriadením odborného elektrického zariadenia alebo elektrickej prípojky. Vlastník nehnuteľnosti je povinný tejto žiadosti vyhovieť, ak nepreukáže, že v dôsledku zriadenia odborného elektrického zariadenia alebo elektrickej prípojky budú neprimeraným spôsobom porušené jeho práva a právom chránené záujmy. Odmietnutie žiadosti je povinný odôvodniť.

(11) Odberateľ elektriny je povinný umožniť bezodplatne prevádzkovateľovi prenosovej sústavy a prevádzkovateľovi distribučnej sústavy prenos a distribúciu elektriny cez odborné elektrické zariadenie, ktoré je pripojené k prenosovej sústave alebo k distribučnej sústave zaslučovaním.

§ 35

Meranie elektriny

(1) Meranie elektriny v prenosovej sústave je povinný zabezpečiť prevádzkovateľ prenosovej sústavy a meranie elektriny v distribučnej sústave prevádzkovateľ distribučnej sústavy. Zabezpečenie týchto činností možno delegovať na zmluvnom základe na inú odborne spôsobilú osobu. Merať odber elektriny je možné len určeným meradlom.

(2) Montáž určeného meradla zabezpečuje výrobca elektriny, prevádzkovateľ prenosovej sústavy, prevádzkovateľ distribučnej sústavy a vlastník priameho vedenia na vlastné náklady. Úpravy na umiestnenie určeného meradla zabezpečuje odberateľ na vlastné náklady.

(3) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy má právo zabezpečiť proti neoprávnenej manipulácii elektrickú prípojku a odborné elektrické zariadenie až po určené meradlo.

(4) Akýkoľvek zásah do určeného meradla a obvodov určeného meradla inou osobou ako prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľom distribučnej sústavy je zakázaný.

(5) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy je povinný zabezpečiť overenie správnosti merania odberu elektriny podľa osobitných predpisov.²⁾

(6) Ak má odberateľ elektriny pochybnosti o správnosti merania údajov určeným meradlom alebo zistí na určenom meradle chybu, požiada prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľa distribučnej sústavy o preskúšanie. Tí sú povinní do 30 dní od doručenia žiadosti zabezpečiť preskúšanie meradla. V prípade zistenia chyby na určenom meradle uhrádza náklady spojené s preskúšaním a s výmenou meradla prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy. V prípade, ak neboli na určenom meradle zistené chyby, hradí náklady spojené s preskúšaním a výmenou ten, kto o to požiada.

(7) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy pri výmene určeného meradla je povinný informovať odberateľa elektriny o stave odobratého množstva elektriny a zároveň je povinný oznámiť stav meradla pred výmenou a stav nového meradla po výmene. Termín výmeny určeného meradla je povinný oznámiť odberateľovi 15 dní pred uskutočnením výmeny.

(8) Výrobca elektriny alebo koncový odberateľ je povinný umožniť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy alebo poverenej osobe prístup k určenému meradlu a k odbernému elektrickému zariadeniu na účel vykonania kontroly, výmeny, odobratia určeného meradla alebo zistenia odobratého množstva elektriny. Rovnako je povinný oznámiť aj s tým súvisiace prerušenie dodávky elektriny.

§ 36

Ochranné pásma

(1) Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

(2) Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,

b) od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,

c) od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,

d) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,

e) nad 400 kV 35 m.

(3) Ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

(4) V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- b) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- c) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- e) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- f) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

(5) Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.

(6) Vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v

šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.

(7) Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je

- a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
- b) 3 m pri napätí nad 110 kV.

(8) V ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažké mechanizmy,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu.

(9) Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia

- a) s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- b) s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- c) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

(10) V ochrannom pásme elektrickej stanice vymedzenej v odseku 9 písm. a) a b) je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice.

(11) V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení uvedených v odsekoch 2, 4, 7 až 9 je osoba, ktorá zriaďuje stavby alebo vykonáva činnosť, ktorou sa môže priblížiť k elektrickým zariadeniam, povinná vopred oznámiť takúto činnosť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a vlastníkovi priameho vedenia a dodržiavať nimi určené podmienky.

(12) Každý prevádzkovateľ, ktorého elektrické zariadenie je v blízkosti ochranného pásma a je napojené na jednosmerný prúd s možnosťou vzniku bludných prúdov spôsobujúcich poškodenie podzemného elektrického vedenia, je povinný prijať opatrenia na ochranu týchto vedení a informovať o tom prevádzkovateľa podzemného elektrického vedenia.

(13) Na ochranu výrobných zariadení výrobcu elektriny platia ochranné pásma uvedené v odseku 9 písm. a), ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

(14) Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť stavebný úrad ⁹⁾ na základe stanoviska prevádzkovateľa prenosovej sústavy alebo distribučnej sústavy.

(15) Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

§ 37

Križovanie a súbeh elektroenergetického zariadenia

Zariadenie prenosovej sústavy, distribučnej sústavy, priameho vedenia a elektrickej prípojky môže križovať pozemné komunikácie, železničné trate, vodné toky, telekomunikačné vedenia a ďalšie zariadenia alebo byť s nimi v súbehu za predpokladu, že križovanie neohrozí život, zdravie alebo majetok osôb.

§ 38

Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia

(1) Náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník elektroenergetického rozvodného zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Vlastníctvo elektroenergetického rozvodného zariadenia sa preložkou nemení.

(2) Preložkou elektroenergetického rozvodného zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov elektroenergetického rozvodného zariadenia alebo zmena jeho trasy.

§ 39

Neoprávnený odber elektriny

(1) Neoprávneným odberom elektriny je odber

a) bez uzavretej zmluvy alebo v rozpore s uzavretou zmluvou o

1. pripojení k prenosovej sústave alebo o pripojení k distribučnej sústave, alebo
2. dodávke elektriny, alebo
3. zúčtovaní odchýlky účastníka trhu, alebo
4. prenesení zodpovednosti za odchýlku účastníka trhu na subjekt zúčtovania,

b) bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny,

c) meraný meracím zariadením, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom sústavy, alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

(2) Pri neoprávnenom odbere je ten, kto elektrinu odoberal, povinný uhradiť vzniknutú škodu. Spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

DRUHÁ HLAVA PLYNÁRENSTVO

PRVÝ DIEL PRÁVA A POVINNOSTI ÚČASTNÍKOV TRHU

§ 40

Práva a povinnosti výrobcu plynu

(1) Výrobca plynu má právo

- a) zriaďovať a prevádzkovať telekomunikačnú sieť potrebnú na riadenie prevádzky ťažobnej siete a na zabezpečenie prenosu informácií potrebných na riadenie v súlade s osobitným predpisom, ⁶⁾
- b) uzatvoriť zmluvu o pripojení ťažobnej siete k prepravnej sieti alebo distribučnej sieti s prevádzkovateľom prepravnej siete alebo s prevádzkovateľom distribučnej siete,
- c) odmietnuť prístup do ťažobnej siete z dôvodu nedostatku kapacity alebo z dôvodu nevyhovujúcich technických podmienok siete.

(2) Výrobca plynu je povinný

- a) uzatvoriť zmluvu o dodávke plynu s odberateľom plynu, s prevádzkovateľom prepravnej siete, s prevádzkovateľom distribučnej siete alebo s dodávateľom plynu,
- b) zabezpečiť meranie dodaného množstva plynu a kvality plynu vrátane vyhodnocovania a odovzdávania potrebných údajov prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi distribučnej siete, ak sa výrobca nedohodne s prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prevádzkovateľom distribučnej siete inak,
- c) zabezpečiť spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie ťažobnej siete,
- d) umožniť plynárenskému podniku alebo oprávnenému odberateľovi plynu prístup do ťažobnej siete s výnimkou tej časti siete, ktorá sa používa na ťažbu plynu a dopravu plynu z miesta ťažby plynu do miesta spracovania alebo do miesta odovzdania plynu do prepravnej siete alebo do distribučnej siete plynu,
- e) umožniť prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi distribučnej siete montáž určeného meradla,
- f) umožniť prístup prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi distribučnej siete k určenému meradlu na vykonanie kontroly funkčnosti určeného meradla a kontroly stavu dodaného množstva plynu,
- g) poskytovať prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi distribučnej siete informácie potrebné na zabezpečenie prevádzkyschopnosti siete o ťažbe plynu a o ťažobnej sieti,
- h) zverejňovať na internete obchodné podmienky na prístup a na využívanie ťažobnej siete; tieto podmienky zverejní vždy do 31. októbra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- i) vypracúvať plán výroby plynu a plán rozvoja ťažobnej siete na obdobie piatich rokov a predložiť ministerstvu vždy do 30. novembra kalendárneho roku na nasledujúci rok,
- j) vypracovať každoročne havarijné plány ťažobnej siete.

§ 41

Práva a povinnosti prevádzkovateľa prepravnej siete

(1) Prevádzkovateľ prepravnej siete má právo

- a) zriaďovať a prevádzkovať telekomunikačnú sieť potrebnú na riadenie prevádzky prepravnej siete a na zabezpečenie prenosu informácií potrebných pre riadenie v súlade s osobitným predpisom, ⁶⁾
- b) nakupovať, uskladňovať a predávať plyn účastníkom trhu s plynom na účel zabezpečenia vyváženosti prepravnej siete a rovnováhy množstva plynu vstupujúceho do prepravnej siete a vystupujúceho z prepravnej siete,
- c) odmietnuť prístup do prepravnej siete z dôvodov uvedených v § 52 alebo z nedostatku kapacity prepravnej siete,
- d) odmietnuť prístup do prepravnej siete, ak tento prístup zabraňuje plneniu povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- e) odmietnuť prístup do prepravnej siete v prípade dodávok plynu, ak dodávka plynu je zo štátu, ktorý neuplatňuje princíp rovnakého zaobchádzania so všetkými účastníkmi trhu s plynom.

(2) Prevádzkovateľ prepravnej siete má ďalej právo bez nároku na náhradu škody s výnimkou prípadov, keď škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa prepravnej siete, obmedziť alebo prerušiť prepravu plynu v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas len v prípade

- a) vykonávania plánovaných rekonštrukcií, modernizácií, opráv, údržby a revízií plynárenských zariadení,
- b) bezprostredného ohrozenia života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov,
- c) stavu núdze alebo predchádzania stavu núdze,
- d) havárií alebo porúch na plynárenských zariadeniach a pri odstraňovaní ich následkov,
- e) nedodržania zmluvných podmienok prepravy plynu,
- f) odberu plynu zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahlivosť dodávky plynu a ak odberateľ plynu nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými prostriedkami,
- g) dodávky plynu zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahlivosť dodávky plynu a ak výrobca plynu nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými zariadeniami,
- h) zabránenia prístupu k meraciemu zariadeniu odberateľom plynu,
- i) ak je uzatvorená zmluva o preprave s právom prerušenia.

(3) V prípade obmedzenia alebo prerušenia prepravy plynu z dôvodov uvedených v odseku 2 písm. a) je prevádzkovateľ prepravnej siete povinný písomne oznámiť dotknutým účastníkom trhu s plynom, pre ktorých prepravu uskutočňuje, začiatok, ukončenie obmedzenia alebo prerušenia prepravy plynu 30 dní vopred; táto lehota môže byť kratšia, ak sa na tom dohodne prevádzkovateľ prepravnej siete s dotknutým účastníkom trhu.

(4) Po odstránení dôvodov, pre ktoré bola obmedzená alebo prerušená preprava plynu, je prevádzkovateľ prepravnej siete povinný bezodkladne obnoviť prepravu plynu.

(5) Ak v dôsledku obmedzenia alebo prerušenia prepravy plynu z dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. a) vznikla škoda, má dotknutý účastník trhu právo uplatniť nárok na náhradu škody a ušlého zisku len vtedy, ak prevádzkovateľ prepravnej siete nesplnil oznamovaciu povinnosť podľa odseku 3.

(6) Prevádzkovateľ prepravnej siete je povinný

- a) zabezpečovať spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie prepravnej siete,
- b) zabezpečovať rozvoj prepravnej siete s prihliadnutím na ochranu životného prostredia,
- c) zabezpečovať prepravu plynu a s tým súvisiace podporné služby,
- d) uzatvoriť zmluvu o preprave plynu s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k prepravnej sieti a technické podmienky prepravy plynu,
- e) zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do prepravnej siete, k podporným službám a k akumulácii plynu v sieti,
- f) uzatvoriť zmluvu o prístupe do prepravnej siete a zmluvu o pripojení k prepravnej sieti s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k prepravnej sieti,
- g) zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie so všetkými účastníkmi trhu,
- h) zabezpečiť meranie prepravovaného plynu vrátane jeho vyhodnocovania a na požiadanie predkladať namerané údaje účastníkom trhu,
- i) zabezpečovať vyvažovanie prepravnej siete,
- j) obmedziť prepravu plynu na základe rozhodnutia ministerstva podľa § 3,
- k) pripojiť prevádzkovateľa distribučnej siete k prepravnej sieti,
- l) poskytovať prevádzkovateľovi distribučnej siete informácie nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkyschopnosti prepojenej siete,
- m) poskytovať účastníkom trhu informácie potrebné na prístup do siete,
- n) umožniť prístup účastníkovi trhu k určenému meradlu alebo k meradlu dohodnutému v zmluve o preprave plynu na účel merania plynu a na vykonanie kontroly funkčnosti určeného meradla alebo meradla dohodnutého v zmluve,
- o) zriaďovať a prevádzkovať miesta na sledovanie kvality dodávok plynu, ak je to potrebné,
- p) predkladať ministerstvu a úradu štvrťročne správu o stave siete, využiteľnosti kapacity prepravnej siete a vyhodnotenie prepravy prepravnou sieťou do 30 dní od ukončenia štvrťroka,
- q) zverejňovať obchodné podmienky na prístup a využívanie akumulácie plynu v sieti; tieto podmienky zverejní vždy do 31. októbra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- r) spracúvať štvrťročne prehľad o dovoze plynu a vývoze plynu na vymedzené územie a zasielať ministerstvu do 30 dní od ukončenia štvrťroka,
- s) vypracovať každoročne havarijné plány,
- t) každoročne vypracúvať plán rozvoja prepravnej siete vrátane plánu rozvoja prepojení na obdobie piatich rokov a predložiť ministerstvu vždy do 30. novembra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- u) oznamovať ministerstvu a plynárenskému dispečingu informácie potrebné na vyhlásenie stavu núdze.

(7) Prevádzkovateľ prepravnej siete okrem povinností uvedených v odseku 6 je povinný vypracovať program súladu, v ktorom stanoví opatrenia na zabezpečenie nediskriminačného správania integrovaných podnikov. Tento program určí konkrétne povinnosti zamestnancom zamerané na vylúčenie možného diskriminačného správania integrovaných podnikov.

(8) Prevádzkovateľ prepravnej siete je povinný každoročne vypracovať správu o plnení opatrení prijatých v programe súladu. Táto správa tvorí neoddeliteľnú súčasť výročnej správy

¹⁴⁾ prevádzkovateľa prepravnej siete integrovaného podniku, túto správu zasiela úradu a zverejňuje spolu s výročnou správou.

§ 42

Oddelenie prevádzkovateľa prepravnej siete

- (1) Prevádzkovateľ prepravnej siete, ktorý je súčasťou vertikálne integrovaného podniku, musí byť z hľadiska právnej subjektivity, organizácie a rozhodovania nezávislý od iných činností, ktoré nesúvisia s prepravou plynu.
- (2) Nezávislosť podľa odseku 1 neznamena povinnosť oddeliť vlastníctvo majetku prevádzkovateľa prepravnej siete od vlastníctva majetku vertikálne integrovaného podniku.
- (3) Nezávislosť prevádzkovateľa prepravnej siete uvedeného v odseku 1 sa zabezpečí
 - a) tým, že osoby zodpovedné za riadenie prepravnej siete sa priamo ani nepriamo nepodieľajú na riadení činností výroby, distribúcie a dodávky plynu integrovaného podniku,
 - b) prijatím opatrení, ktorými sa zabezpečí nezávislé konanie osôb zodpovedných za riadenie prepravnej siete od zodpovednosti za riadenie iných činností nesúvisiacich s prepravou plynu,
 - c) tým, že rozhodovacie práva, ktoré sa viažu k majetku potrebného na prevádzkovanie, údržbu alebo rozvoj prepravnej siete, sú nezávislé od rozhodovacích práv k inému majetku integrovaného podniku; to však nevylučuje existenciu vhodných mechanizmov, ktorými sa zabezpečí právo na ochranu majetku integrovaného podniku; integrovaný podnik môže schvaľovať ročný finančný plán prevádzkovateľa prepravnej siete a určiť mieru zadlženia prevádzkovateľa prepravnej siete; integrovaný podnik nemá právo vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky prevádzkovateľa prepravnej siete, ani vydávať rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie prepravnej siete vtedy, ak rozhodnutia prevádzkovateľa prepravnej siete sú v súlade so schválenými ukazovateľmi finančného plánu,
 - d) vytvorením programu súladu podľa § 41 ods. 7.
- (4) Pri plnení povinností podľa odsekov 1 až 3 sa primerane použijú ustanovenia Obchodného zákonníka.

§ 43

Práva a povinnosti prevádzkovateľa distribučnej siete

- (1) Prevádzkovateľ distribučnej siete má právo
 - a) zriaďovať a prevádzkovať telekomunikačnú sieť potrebnú na riadenie prevádzky distribučnej siete a na zabezpečenie prenosu informácií potrebných na riadenie v súlade s osobitným predpisom,⁶⁾
 - b) nakupovať, uskladňovať a predávať plyn účastníkom trhu s plynom na účely zabezpečenia vyváženosti distribučnej siete a rovnováhy množstva plynu vstupujúceho a vystupujúceho z distribučnej siete,
 - c) odmietnuť prístup do distribučnej siete z dôvodov uvedených v § 52 alebo z nedostatku kapacity distribučnej siete,
 - d) odmietnuť prístup do distribučnej siete, ak tento prístup zabraňuje plneniu povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme,

e) odmietnuť prístup do distribučnej siete v prípade dodávok plynu, ak dodávka plynu je zo štátu, ktorý neuplatňuje princíp rovnakého zaobchádzania so všetkými účastníkmi trhu s plynom.

(2) Prevádzkovateľ distribučnej siete má ďalej právo bez nároku na náhradu škody s výnimkou prípadov, keď škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa distribučnej siete, obmedziť alebo prerušiť distribúciu plynu v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas len v prípade

- a) vykonávania plánovaných rekonštrukcií, modernizácií, opráv, údržby a revízií plynárenských zariadení,
- b) bezprostredného ohrozenia života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov,
- c) stavu núdze a predchádzania stavu núdze,
- d) havárií alebo porúch na plynárenských zariadeniach a pri odstraňovaní ich následkov,
- e) nedodržania zmluvných podmienok za distribúciu plynu,
- f) odberu plynu zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahlivosť dodávky plynu a ak odberateľ plynu nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými prostriedkami,
- g) pri neoprávnenom odbere plynu,
- h) dodávky plynu zariadeniami, ktoré ovplyvňujú kvalitu a spoľahlivosť dodávky plynu a ak výrobca plynu nezabezpečil obmedzenie týchto vplyvov dostupnými technickými prostriedkami,
- i) zabránenia prístupu k meraciemu zariadeniu odberateľom plynu.

(3) V prípade obmedzenia alebo prerušenia distribúcie plynu z dôvodov uvedených v odseku 2 písm. a) je prevádzkovateľ distribučnej siete povinný písomne oznámiť dotknutým účastníkom trhu s plynom, pre ktorých distribúciu plynu uskutočňuje, začiatok obmedzenia, ukončenie obmedzenia alebo prerušenia distribúcie plynu 15 dní vopred; táto lehota môže byť kratšia, ak sa na tom dohodne prevádzkovateľ distribučnej siete s dotknutým účastníkom trhu.

(4) Po odstránení dôvodov, pre ktoré bola obmedzená alebo prerušená distribúcia plynu, je prevádzkovateľ distribučnej siete povinný bezodkladne obnoviť distribúciu plynu.

(5) Ak v dôsledku obmedzenia distribúcie plynu alebo prerušenia distribúcie plynu z dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. a) vznikla škoda, má dotknutý účastník trhu právo uplatniť nárok na náhradu škody a ušlého zisku len vtedy, ak prevádzkovateľ distribučnej siete nesplnil oznamovaciu povinnosť podľa odseku 3.

(6) Prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný

- a) zabezpečovať spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie distribučnej siete,
- b) zabezpečovať rozvoj distribučnej siete s prihliadnutím na ochranu životného prostredia,
- c) zabezpečovať distribúciu plynu a s tým súvisiace podporné služby,
- d) uzatvoriť zmluvu o distribúcii plynu, ak to umožňujú technické podmienky distribučnej siete,
- e) zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do distribučnej siete, k podporným službám a k akumulácii plynu v sieti,
- f) uzatvoriť zmluvu o distribúcii plynu s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k distribučnej sieti a technické podmienky distribúcie plynu,

- g) uzatvoriť zmluvu o prístupe do distribučnej siete a zmluvu o pripojení k distribučnej sieti s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k distribučnej sieti,
- h) zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie so všetkými účastníkmi trhu,
- i) zabezpečiť meranie distribuovaného plynu vrátane jeho vyhodnocovania a na požiadanie predkladať namerané údaje účastníkom trhu,
- j) zabezpečovať vyvažovanie distribučnej siete,
- k) zabezpečovať zúčtovanie vyvažovania distribučnej siete,
- l) obmedziť distribúciu plynu na základe rozhodnutia ministerstva podľa § 3,
- m) pripojiť prevádzkovateľa distribučnej siete a odberateľa plynu k distribučnej sieti,
- n) zriaďovať a prevádzkovať miesta na sledovanie kvality dodávok plynu, ak je to potrebné,
- o) umožniť prístup účastníkovi trhu k určenému meradlu na účely merania plynu a na vykonanie kontroly funkčnosti určeného meradla,
- p) poskytovať prevádzkovateľovi distribučnej siete a prevádzkovateľovi prepravnej siete informácie nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkyschopnosti prepojenej siete,
- q) poskytovať účastníkom trhu informácie potrebné na prístup do siete,
- r) predkladať plynárenskému dispečingu bilanciú distribučnej siete a jej vyhodnotenie,
- s) zverejňovať obchodné podmienky na prístup a využívanie akumulácie plynu v sieti; tieto podmienky zverejní vždy do 31. októbra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- t) vypracovať každoročne havarijné plány,
- u) každoročne vypracúvať plán rozvoja distribučnej siete na obdobie piatich rokov a predložiť ministerstvu vždy do 30. novembra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- v) oznamovať ministerstvu a plynárenskému dispečingu informácie potrebné na vyhlásenie stavu núdze.

(7) Prevádzkovateľ distribučnej siete okrem povinností uvedených v odseku 6 je povinný vypracovať program súladu, v ktorom stanoví opatrenia na zabezpečenie nediskriminačného správania integrovaných podnikov. Tento program určí konkrétne povinnosti zamestnancom zamerané na vylúčenie možného diskriminačného správania integrovaných podnikov.

(8) Prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný každoročne vypracovať správu o plnení opatrení prijatých v programe súladu. Táto správa tvorí neoddeliteľnú súčasť výročnej správy¹⁴⁾ prevádzkovateľa distribučnej siete integrovaného podniku; túto správu zasiela úradu a zverejňuje spolu s výročnou správou.

§ 44

Oddelenie prevádzkovateľa distribučnej siete

(1) platí od 1.7.2007

(2) Nezávislosť podľa odseku 1 neznamena povinnosť oddeliť vlastníctvo majetku prevádzkovateľa distribučnej siete od vlastníctva majetku vertikálne integrovaného podniku.

(3) Nezávislosť prevádzkovateľa distribučnej siete uvedeného v odseku 1 sa zabezpečí

- a) tým, že osoby zodpovedné za riadenie distribučnej siete sa priamo ani nepriamo nepodieľajú na riadení činností výroby, prepravy a dodávky integrovaného podniku,
- b) prijatím opatrení, ktorými sa zabezpečí nezávislé konanie osôb zodpovedných za riadenie distribučnej siete od zodpovednosti za riadenie iných činností integrovaného podniku nesúvisiacich s distribúciou plynu,

c) tým, že rozhodovacie práva, ktoré sa viažu k majetku potrebnému na prevádzkovanie, údržbu alebo rozvoj distribučnej siete, sú nezávislé od rozhodovacích práv, ktoré sa viažu k inému majetku integrovaného podniku; to však nevylučuje existenciu vhodných mechanizmov, ktorými sa zabezpečí právo na ochranu majetku integrovaného podniku; integrovaný podnik môže schvaľovať ročný finančný plán prevádzkovateľa distribučnej siete a určiť mieru zadĺženia prevádzkovateľa distribučnej siete; integrovaný podnik nemá právo vydávať pokyny týkajúce sa každodennej prevádzky prevádzkovateľa distribučnej siete, ani vydávať rozhodnutia týkajúce sa výstavby alebo modernizácie distribučnej siete vtedy, ak rozhodnutia prevádzkovateľa distribučnej siete sú v súlade so schválenými ukazovateľmi finančného plánu,

d) vytvorením programu súladu podľa § 43 ods. 7.

(4) Vo vertikálne integrovaných podnikoch, ktoré poskytujú služby pre menej ako 100 000 pripojených odberateľov, nie je povinnosť oddeliť prevádzkovanie distribučnej siete podľa odseku 1.

(5) Pri plnení povinností podľa odsekov 1 až 3 sa primerane použijú ustanovenia Obchodného zákonníka.

§ 45

Riadenie siete

(1) Distribučnú sieť na vymedzenom území riadi plynárenský dispečing, ktorý je zodpovedný za operatívne riadenie distribučnej siete.

(2) Ak je na vymedzenom území viac prevádzkovateľov distribučnej siete, ministerstvo rozhodnutím určí, ktorý z prevádzkovateľov distribučnej siete bude povinný plniť úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území.

(3) Plynárenský dispečing na vymedzenom území plní tieto úlohy:

- a) operatívne riadi prepojené distribučné siete na vymedzenom území,
- b) riadi prepojené prepravné siete a distribučné siete na vymedzenom území pri stave núdze a pri činnostiach, ktoré bezprostredne zamedzujú jeho vzniku,
- c) technicky riadi využívanie zdrojov plynu a plynárenských zariadení siete na vymedzenom území,
- d) vypracúva bilancie odberu plynu a dodávky plynu prepojených distribučných sústav na vymedzenom území,
- e) predkladá štvrťročne správy ministerstvu a úradu o stave siete, využiteľnosti kapacity distribučnej siete a vyhodnotenie distribúcie distribučnou sieťou,
- f) vyhlasuje obmedzujúce opatrenia pri stave núdze podľa § 14,
- g) navrhuje ministerstvu vyhlásenie stavu núdze,
- h) určuje opatrenia zamerané na odstránenie stavu núdze.

(4) Plynárenský dispečing má právo vyžadovať od účastníkov trhu s plynom pripojených na distribučnú sieť informácie potrebné na zabezpečenie plnenia úloh podľa odseku 3.

(5) Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý neplní úlohy plynárenského dispečingu, je povinný na zabezpečenie plnenia úloh dispečerského riadenia zriadiť vlastný dispečing. Takto zriadený dispečing plní na časti vymedzeného územia prevádzkovateľa distribučnej siete rovnaké úlohy ako plynárenský dispečing. Prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý nezriadil vlastný dispečing, je povinný zabezpečiť plnenie úloh prostredníctvom plynárenského dispečingu.

§ 46

Práva a povinnosti prevádzkovateľa zásobníka

(1) Prevádzkovateľ zásobníka má právo

- a) zriaďovať a prevádzkovať telekomunikačnú sieť potrebnú na riadenie prevádzky zásobníka a na zabezpečenie prenosu informácií potrebných na riadenie v súlade s osobitným predpisom,⁶⁾
- b) pripojiť zásobník k prepravnej sieti alebo k distribučnej sieti,
- c) odmietnuť prístup do zásobníka z dôvodov uvedených v § 52 alebo z dôvodu nedostatku kapacity zásobníka,
- d) odmietnuť prístup do zásobníka, ak prístup zabraňuje plneniu povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- e) odmietnuť prístup do zásobníka v prípade dodávok plynu, ak dodávka plynu je zo štátu, ktorý neuplatňuje princíp rovnakého zaobchádzania so všetkými účastníkmi trhu s plynom.

(2) Prevádzkovateľ zásobníka môže bez nároku na náhradu škody s výnimkou prípadov, keď škoda vznikla zavinením prevádzkovateľa zásobníka, obmedziť alebo prerušiť uskladňovanie plynu v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas len v prípade

- a) vykonávania plánovaných rekonštrukcií, modernizácií, opráv, údržby a revízií plynárenských zariadení,
- b) bezprostredného ohrozenia života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov,
- c) stavu núdze a predchádzania stavu núdze,
- d) havárií alebo porúch na plynárenských zariadeniach a pri odstraňovaní ich následkov,
- e) nedodržania zmluvných podmienok zo strany účastníkov trhu s plynom,
- f) ak je uzatvorená zmluva o uskladňovaní s právom prerušenia.

(3) V prípade obmedzenia alebo prerušenia uskladňovania plynu z dôvodov uvedených v odseku 2 písm. a) je prevádzkovateľ zásobníka povinný písomne oznámiť dotknutým účastníkom trhu s plynom, pre ktorých uskladňuje plyn, začiatok, ukončenie obmedzenia alebo prerušenia uskladňovania plynu 15 dní vopred; táto lehota môže byť kratšia, ak sa na tom dohodne prevádzkovateľ zásobníka s dotknutým účastníkom trhu s plynom.

(4) Po odstránení dôvodov, pre ktoré bolo obmedzené alebo prerušené uskladňovanie plynu, je prevádzkovateľ zásobníka povinný bezodkladne obnoviť uskladňovanie plynu.

(5) Ak v dôsledku obmedzenia alebo prerušenia uskladňovania plynu uvedeného v odseku 2 vznikla škoda, má dotknutý účastník trhu s plynom právo uplatniť nárok na náhradu škody a ušlého zisku len vtedy, ak prevádzkovateľ zásobníka nesplnil oznamovaciu povinnosť podľa odseku 3.

(6) Prevádzkovateľ zásobníka je povinný

- a) zabezpečovať spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie zásobníka,
- b) zabezpečovať rozvoj zásobníka s prihliadnutím na ochranu životného prostredia,
- c) zabezpečovať uskladňovanie plynu a s tým súvisiace podporné služby,
- d) uzatvoriť zmluvu o uskladňovaní plynu s každým, kto o to požiadava, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky prístupu a pripojenia k zásobníku a technické podmienky uskladňovania plynu,
- e) zabezpečiť na transparentnom a nediskriminačnom princípe prístup do zásobníka a k podporným službám,

- f) uzatvoriť zmluvu o prístupe do zásobníka s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky prístupu do zásobníka,
- g) zabezpečiť nediskriminačné zaobchádzanie so všetkými účastníkmi trhu,
- h) zabezpečiť meranie uskladňovaného plynu vrátane jeho vyhodnocovania a predkladanie nameraných údajov plynárenskému dispečingu a na požiadanie účastníkom trhu s plynom,
- i) zverejňovať obchodné podmienky na prístup a využívanie zásobníka; tieto podmienky zverejní vždy do 31. októbra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- j) poskytovať uskladňovacie kapacity prevádzkovateľovi siete,
- k) obmedziť uskladňovanie plynu na základe rozhodnutia ministerstva podľa § 3,
- l) poskytovať prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete informácie nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkyschopnosti prepojenej siete,
- m) poskytovať účastníkom trhu s plynom informácie potrebné na prístup do zásobníka,
- n) vypracúvať každoročne plán rozvoja zásobníka na obdobie piatich rokov a predložiť ministerstvu vždy do 30. novembra kalendárneho roka na nasledujúci rok,
- o) vypracovať každoročne havarijné plány,
- p) oznamovať ministerstvu a plynárenskému dispečingu skutočnosti potrebné na vyhlásenie stavu núdze.

(7) Povinnosti podľa odseku 6 písm. c) sa nevzťahujú na podporné služby a dočasné uskladňovanie plynu, ktoré súvisia so zariadeniami na skvapalňovanie zemného plynu a sú nevyhnutné pre proces spätného splynovania.

§ 47

Prevádzkovateľ kombinovanej siete

Prevádzkovateľ kombinovanej siete má rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako prevádzkovateľ prepravnej siete, prevádzkovateľ distribučnej siete a prevádzkovateľ zásobníka podľa tohto zákona v závislosti od spôsobu kombinácie siete. Na práva a povinnosti prevádzkovateľa kombinovanej siete sa primerane vzťahujú ustanovenia § 42 a 44.

§ 48

Práva a povinnosti dodávateľa plynu

(1) Dodávateľ plynu má právo

- a) predávať plyn odberateľom plynu v rozsahu a za podmienok vymedzených v povolení na dodávku plynu,
- b) na dopravu plynu, ktorý spĺňa technické a obchodné podmienky na dopravu plynu prepravnou sieťou a distribučnou sieťou podľa tohto zákona,
- c) na uskladnenie plynu, ktorý spĺňa technické podmienky podľa § 17 na uskladnenie plynu v zásobníkoch podľa tohto zákona,
- d) požiadať prevádzkovateľa prepravnej siete a prevádzkovateľa distribučnej siete o prerušenie alebo obmedzenie prepravy alebo distribúcie plynu odberateľovi, pre ktorého dodávateľ uzatvoril zmluvu o doprave plynu s prevádzkovateľom siete.

(2) Dodávateľ plynu je povinný

- a) uzatvoriť zmluvu o dodávke plynu na vymedzenom území s každým, kto o to požiada, ak sú splnené technické podmienky a obchodné podmienky dodávateľa plynu, je k dispozícii dostatočná prepravná, distribučná a uskladňovacia kapacita a dostatočné množstvo plynu. Povinnosť dodávateľa uzatvoriť zmluvu o dodávke plynu sa nevzťahuje na odberateľa, ktorý za posledných 12 mesiacov hrubo porušil zmluvu o dodávke plynu alebo neoprávnene odoberal plyn,
 - b) zabezpečiť bezpečné a spoľahlivé dodávky plynu svojim odberateľom plynu za podmienok dohodnutých v zmluve,
 - c) poskytovať odberateľom informácie týkajúce sa cien a technických podmienok dodávky,
 - d) poskytovať prevádzkovateľovi siete, ktorej je užívateľom, technické údaje zo zmlúv o dodávke plynu,
 - e) poskytovať prevádzkovateľovi siete technické údaje zo zmlúv o uskladňovaní plynu, ak sú príslušné zásobníky pripojené k príslušnej sieti,
 - f) v prípade stavu núdze riadiť sa opatreniami plynárenského dispečingu alebo príslušného dispečingu,
 - g) dodržiavať rovnováhu medzi množstvom plynu vstupujúcim do siete a množstvom plynu súčasne vystupujúcim zo siete, ktorej je užívateľom.
- (3) Ak je na vymedzenom území viacero držiteľov povolenia, ktorí majú právo dodávať plyn koncovým odberateľom plynu, určí ministerstvo rozhodnutím držiteľa povolenia na dodávku, ktorý bude dodávať plyn odberateľom, ktorí nie sú oprávnenými odberateľmi plynu.

§ 49

Práva a povinnosti oprávneného odberateľa plynu a koncového odberateľa plynu

- (1) Oprávnený odberateľ plynu má právo
- a) vybrať si dodávateľa plynu, ktorý je držiteľom povolenia na dodávku plynu, pričom prechod k inému dodávateľovi je bezplatný; toto ustanovenie nemá vplyv na prípadné zmluvné záväzky voči predchádzajúcemu dodávateľovi alebo iným účastníkom trhu s plynom,
 - b) požadovať pred uzatvorením zmluvy o dodávke plynu sprístupnenie informácií súvisiacich so základnými náležitosťami zmluvy; dodávateľ plynu je povinný tieto informácie oprávnenému odberateľovi plynu poskytnúť pred uzatvorením zmluvy,
 - c) požiadať o predchádzajúci súhlas a uskutočniť výstavbu priameho plynovodu a ten aj prevádzkovať za podmienok podľa tohto zákona,
 - d) na dopravu plynu, ktorý spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky na dopravu plynu podľa tohto zákona,
 - e) na uskladnenie plynu, ktorý spĺňa technické a obchodné podmienky na uskladnenie plynu v zásobníkoch podľa tohto zákona,
 - f) na pripojenie odberného plynového zariadenia k prepravnej sieti alebo k distribučnej sieti, ak sú splnené technické a obchodné podmienky pripojenia k prepravnej sieti a k distribučnej sieti.
- (2) Oprávnený odberateľ plynu je povinný
- a) podieľať sa na úhrade oprávnených nákladov prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa distribučnej siete, ktoré sú spojené s pripojením odberného plynového zariadenia k sieti,

- b) umožniť prevádzkovateľovi prepravnej siete alebo prevádzkovateľovi distribučnej siete montáž určeného meradla vrátane telemetrického zariadenia na prenos údajov a umožniť prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete prístup k určenému meradlu a k telemetrickému zariadeniu,
 - c) poskytnúť potrebné údaje dodávateľovi plynu na prípravu alebo uzatvorenie zmluvy o dodávke plynu,
 - d) udržiavať odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave,
 - e) dodržiavať rovnováhu medzi množstvom plynu vstupujúcim do siete a množstvom plynu súčasne vystupujúcim zo siete, ktorej je užívateľom.
- (3) Koncový odberateľ plynu, ktorý nie je oprávneným odberateľom plynu, má právo
- a) na dodávku plynu dodávateľom určeným podľa § 48 ods. 3,
 - b) na pripojenie odberného plynového zariadenia k distribučnej sieti, ak sú splnené technické a obchodné podmienky pripojenia k distribučnej sieti.
- (4) Koncový odberateľ plynu, ktorý nie je oprávneným odberateľom plynu, je povinný
- a) podieľať sa na úhrade oprávnených nákladov prevádzkovateľa distribučnej siete, ktoré sú spojené s pripojením odberného plynového zariadenia k sieti; spôsob výpočtu týchto nákladov určí úrad,
 - b) umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete montáž určeného meradla a umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete prístup k určenému meradlu,
 - c) poskytnúť potrebné údaje dodávateľovi plynu na prípravu alebo uzatvorenie zmluvy o dodávke plynu,
 - d) udržiavať odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave.
- (5) Vlastník alebo správca dotknutej nehnuteľnosti, do ktorej je dodávaný plyn, je povinný
- a) umožniť dodávku plynu pre koncových odberateľov plynu,
 - b) umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete nevyhnutný prístup k tomuto odbernému plynovému zariadeniu,
 - c) udržiavať spoločné odberné plynové zariadenie slúžiace na túto dodávku plynu v zodpovedajúcom technickom stave,
 - d) poskytovať technické údaje o tomto odbernom plynovom zariadení v jeho vlastníctve alebo správe prevádzkovateľovi distribučnej siete.
- (6) Spoločné odberné plynové zariadenie na dodávku plynu nachádzajúce sa v jednej nehnuteľnosti je súčasťou tejto nehnuteľnosti.

DRUHÝ DIEL

TECHNICKÉ ZARIADENIA

§ 50

Odberné zariadenia

- (1) Odberné plynové zariadenie je povinný zriadiť odberateľ plynu na vlastné náklady.
- (2) Zriaďovať nové odberné plynové zariadenie, rozširovať alebo rekonštruovať existujúce odberné plynové zariadenie, ktorého prevádzkou sa zmenia technické a obchodné podmienky odberu plynu, možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete, na ktorú je pripojený.
- (3) Zasahovať do odberného plynového zariadenia, ktorým sa distribuuje nemeraný plyn od hlavného uzáveru plynu k určenému meradlu, bez súhlasu prevádzkovateľa distribučnej siete je zakázané.

(4) Uzatvoriť prívod plynu hlavným uzáverom plynu pri oprave odberného plynového zariadenia môže odberateľ plynu, ktorý je povinný o tom bezodkladne informovať prevádzkovateľa distribučnej siete.

(5) V prípade zabránenia mimoriadnej udalosti hlavný uzáver plynu môže uzatvoriť ktokoľvek. Uzatvorenie hlavného uzáveru plynu je povinný bezodkladne oznámiť prevádzkovateľovi distribučnej siete. Opätovné otvorenie hlavného uzáveru plynu môže vykonať len osoba odborne spôsobilá, ktorá je povinná o tom bezodkladne informovať prevádzkovateľa distribučnej siete.

(6) Prevádzkovateľ distribučnej siete má právo kontrolovať dodržiavanie technických podmienok podľa § 17 a dodržiavanie pravidiel trhu s plynom pri pripojení a prevádzke odberných plynových zariadení, predpisov na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení, ako aj dodržiavanie podmienok zmluvy o doprave plynu.

§ 51

Podmienky pripojenia

(1) Žiadať o vybudovanie a pripojenie odberného plynového zariadenia môže iba vlastník nehnuteľnosti alebo správca nehnuteľnosti. Ak žiada o pripojenie osoba, ktorá nie je vlastníkom nehnuteľnosti, je povinná požiadať vlastníka nehnuteľnosti alebo správcu nehnuteľnosti o predchádzajúci súhlas s vybudovaním a pripojením odberného plynového zariadenia; odmietnutie poskytnutia predchádzajúceho súhlasu je potrebné odôvodniť.

(2) Prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný zabezpečiť zapojenie a udržiavanie určeného meradla plynu a prijať nevyhnutné opatrenia potrebné na zabránenie neoprávnenej manipulácii s určeným meradlom.

(3) Na žiadosť prevádzkovateľa distribučnej siete je odberateľ plynu povinný vykonať nevyhnutné úpravy na odbernom plynovom zariadení pri zriaďovaní, montáži, rekonštrukcii plynárenského zariadenia alebo pri montáži určeného meradla prevádzkovateľom distribučnej siete.

(4) Odberateľ plynu je povinný umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete kontrolu odberného plynového zariadenia a určeného meradla v termíne dohodnutom s prevádzkovateľom distribučnej siete.

(5) Odberateľ plynu je povinný udržiavať pripojené odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave.

§ 52

Dočasné výnimky z prístupu do prepravnej siete a do zásobníka

(1) Dodávateľ plynu, ktorý má uzavretú zmluvu o dodávke plynu s pevne dohodnutým objemom dodávky a s povinnosťou zaplatiť bez ohľadu na odobraté množstvo plynu, môže požiadať úrad o udelenie dočasnej výnimky z povinnosti zabezpečiť prevádzkovateľovi prepravnej siete prístup iného účastníka trhu s plynom do prepravnej siete vtedy, ak tomuto dodávateľovi plynu hrozí vážna ekonomická ujma alebo hrozia vážne finančné ťažkosti pri plnení záväzkov vyplývajúcich z takejto zmluvy; žiadosť sa môže týkať aj prevádzkovateľa distribučnej siete a prevádzkovateľa zásobníka.

(2) Hrozbou vážnej ekonomickej ujmy a vznikom vážnych finančných ťažkostí nie je stav alebo situácia, ak dodávka plynu neklesne pod úroveň pevného objemu dodávky plynu

dohodnutej v zmluve o dodávke plynu alebo, ak možno v zmluve o dodávke plynu zmeniť dohodnutý pevný objem dodávky plynu, alebo ak dodávateľ plynu môže nájsť iné východiská na riešenie vzniknutej situácie.

(3) Žiadosť dodávateľa plynu podľa odseku 1 obsahuje

- a) obchodné meno, právnu formu a sídlo právnickej osoby,
- b) identifikačné číslo právnickej osoby,
- c) meno, priezvisko, dátum narodenia a trvalý pobyt členov štatutárneho orgánu právnickej osoby,
- d) dobu, na ktorú žiada udelenie dočasnej výnimky,
- e) dôvody, pre ktoré žiada udelenie dočasnej výnimky,
- f) notársky osvedčenú fotokópiu zmluvy o dodávke plynu, ktorá je predmetom žiadosti o dočasnú výnimku,
- g) odôvodnenie potreby plniť zmluvné záväzky voči odberateľom plynu, kvantifikáciu rozsahu ekonomickej ujmy a rozsahu finančných ťažkostí, ktoré môžu vzniknúť v prípade neudelenia dočasnej výnimky,
- h) prijaté opatrenia na zabránenie hrozby vážnej ekonomickej ujmy alebo vážnych finančných ťažkostí,
- i) úroveň prepojenia siete so sieťou členských štátov Európskej únie a tretích krajín a dosiahnutý stupeň ich vzájomnej prevádzkyschopnosti.

(4) Úrad pri rozhodovaní o udelení povolenia na dočasnú výnimku z povinnosti zabezpečiť prístup do siete prihliada na

- a) vážnosť hrozby ekonomickej ujmy a na vážnosť finančných ťažkostí, ktoré hrozia alebo môžu hroziť dodávateľovi plynu a ktoré majú súvislosť so zmluvou o dodávke plynu, ktorá je predmetom žiadosti,
- b) vplyv na skutočne dosiahnutú konkurenciu na trhu s plynom,
- c) postavenie dodávateľa plynu na trhu s plynom,
- d) dohodnuté podmienky zmluvy o dodávke plynu, ktorá je predmetom žiadosti vrátane rozsahu, v akom je možné vykonať zmeny tejto zmluvy s prihliadnutím na trh s plynom,
- e) vynaložené úsilie dodávateľa plynu na to, aby zabránil hrozbe vážnej ekonomickej ujmy a vzniku vážnych finančných ťažkostí, ktoré môžu vzniknúť zo zmluvy o dodávke plynu, ktorá je predmetom žiadosti,
- f) rozsah, v akom mohol dodávateľ plynu v čase podpísania zmluvy o dodávke plynu predvídať, že v súvislosti s ustanoveniami tohto zákona môže vzniknúť vážna ekonomická ujma alebo vážne finančné ťažkosti,
- g) úroveň prepojenia siete so sieťou iných členských štátov Európskej únie a tretích štátov a na stupeň vzájomnej prevádzkyschopnosti týchto sietí.

(5) Rozhodnutie o udelení dočasnej výnimky z povinnosti zabezpečiť prístup do siete obsahuje

- a) obchodné meno, právnu formu a sídlo právnickej osoby,
- b) identifikačné číslo právnickej osoby,
- c) meno a priezvisko, dátum narodenia a trvalý pobyt členov štatutárneho orgánu právnickej osoby,
- d) požadovaný rozsah plynárenských zariadení, ktorých sa udelenie dočasnej výnimky z povinnosti zabezpečiť prístup do siete bude týkať,
- e) dobu, na ktorú sa vydáva rozhodnutie o povolení dočasnej výnimky z povinnosti zabezpečiť prístup do siete.

(6) Rozhodnutie o udelení dočasnej výnimky z prístupu do siete úrad zašle účastníkovi konania. Ministerstvu a Komisii zašle úrad rozhodnutie spolu s informáciou týkajúcou sa udelenej dočasnej výnimky. Komisia má právo do ôsmich týždňov od doručenia rozhodnutia požiadať úrad o jeho zmenu alebo zrušenie.

§ 53

Nové významné plynárenské zariadenia

(1) Novým významným plynárenským zariadením na účely tohto zákona je plynárenské zariadenie, ktoré nebolo dokončené alebo nebolo zrekonštruované do účinnosti tohto zákona a ktoré zabezpečuje prepojenie medzi sieťami členských štátov Európskej únie alebo plynárenské zariadenie na skvapalňovanie zemného plynu, alebo zásobník. Nové významné plynárenské zariadenie musí zvyšovať hospodársku súťaž a bezpečnosť pri dodávke plynu a zároveň riziko spojené s jeho výstavbou je také, že bez udelenia výnimky z povinnosti zabezpečiť prístup tretích strán do siete a zásobníka nie je možná jeho výstavba.

(2) Nové významné plynárenské zariadenie musí vlastníť fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je nezávislá od prevádzkovateľa siete, v ktorom bude plynárenské zariadenie vybudované.

(3) Prevádzkovanie nového významného plynárenského zariadenia je spoplatňované. Prevádzkovanie nového významného plynárenského zariadenia nesmie narušiť fungovanie trhu s plynom.

(4) Úrad môže udeliť výnimku z povinnosti zabezpečiť prístup tretích strán do siete a zásobníka a výnimku z regulácie podľa osobitného zákona ¹⁸⁾ pre nové významné plynárenské zariadenie alebo pre zrekonštruované plynárenské zariadenie, ktoré významne zvýši jej kapacitu a umožní využiť nové zdroje pre dodávku plynu.

(5) Výnimka sa môže vzťahovať na celé nové významné plynárenské zariadenie alebo na jeho časť a je časovo ohraničená.

(6) O výnimke rozhoduje úrad na základe žiadosti. Úrad je povinný pred vydaním rozhodnutia vyžiadať stanovisko ministerstva, ktoré zverejňuje spolu s rozhodnutím.

(7) Žiadosť o udelenie výnimky obsahuje dôvody na jej vydanie, požadovanú dobu trvania a rozsah. Podrobnosti žiadosti a zoznam dokumentov, ktoré je žiadateľ povinný doložiť k žiadosti, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá úrad.

(8) Udelenie výnimky pre nové významné plynárenské zariadenie zabezpečujúce prepojenie medzi sieťami členských štátov Európskej únie, je potrebné pred vydaním rozhodnutia prerokovať s príslušným orgánom dotknutého členského štátu Európskej únie. Stanovisko príslušného orgánu dotknutého členského štátu Európskej únie je pre úrad záväzné.

(9) Rozhodnutie o udelenej výnimke sa zasiela žiadateľovi a Komisii spolu s informáciami, ktoré obsahujú najmä

- a) podrobný opis dôvodov, na ktorých základe bolo rozhodnuté o udelení výnimky vrátane finančných informácií odôvodňujúcich potrebu udelenia výnimky,
- b) vykonané analýzy týkajúce sa účinku výnimky na hospodársku súťaž a na efektívne fungovanie trhu s plynom,
- c) odôvodnenie časového obdobia udelenia výnimky a podiel dotknutých plynárenských zariadení na celkovej kapacite plynárenských zariadení,
- d) výsledok konzultácie s príslušnými orgánmi dotknutého členského štátu Európskej únie, ak sa výnimka udeľuje na plynárenské zariadenie zabezpečujúce prepojenie medzi sieťami členských štátov Európskej únie,

e) podiel plynárenských zariadení na diverzifikácii zásobovania s plynom.

§ 54

Dodávka a meranie plynu

- (1) Dodávku plynu je povinný merať prevádzkovateľ distribučnej siete určeným meradlom, ktoré koncovému odberateľovi plynu bezodplatne montuje, udržiava a pravidelne overuje správnosť jeho merania.
- (2) Prevádzkovateľ distribučnej siete je na základe uzatvorenej zmluvy o doprave plynu povinný umožniť prístup k nameraným údajom o dodávke plynu.
- (3) Dodávateľ plynu fakturuje dodané množstvo plynu na základe skutočne nameraných údajov o dodávke plynu.
- (4) Ak má odberateľ plynu alebo dodávateľ pochybnosti o správnosti merania údajov o dodávke plynu alebo odbere plynu určeným meradlom alebo zistí na určenom meradle chybu, má právo požiadať prevádzkovateľa prepravnej siete alebo prevádzkovateľa distribučnej siete o preskúšanie určeného meradla. Prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný do 15 dní od doručenia písomnej žiadosti zabezpečiť výmenu určeného meradla a predložiť určené meradlo na preskúšanie.
- (5) Prevádzkovateľ distribučnej siete alebo prevádzkovateľ prepravnej siete je povinný počas preskúšavania určeného meradla zabezpečiť náhradné meradlo. V prípade zistenia chyby určeného meradla náklady spojené s preskúšaním a výmenou hradí prevádzkovateľ prepravnej siete alebo prevádzkovateľ distribučnej siete. V prípade, ak neboli na určenom meradle zistené chyby, hradí náklady spojené s preskúšaním a výmenou ten, kto o to požiada.
- (6) Odberateľ plynu je povinný prevádzkovať odberné plynové zariadenie tak, aby nepoškodil určené meradlo. Akýkoľvek zásah do určeného meradla inou osobou ako prevádzkovateľom distribučnej siete je zakázaný.
- (7) Podrobnosti o podmienkach pripojenia, dodávky a merania plynu a spôsob bilancovania siete ustanovia technické podmienky prevádzkovateľa siete podľa § 17 a pravidiel trhu s plynom.¹⁾

§ 55

Odborná spôsobilosť

Vyrábať, montovať, rekonštruovať, modernizovať, opravovať, vykonávať údržbu, odborné prehliadky a odborné skúšky plynových zariadení môžu iba osoby odborne spôsobilé podľa osobitných predpisov.

§ 56

Ochranné pásmo

- (1) Ochranné pásma sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.
- (2) Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského

zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je

- a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- b) 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- c) 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- d) 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- e) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- f) 8 m pre technologické objekty.

(3) Technologické objekty na účely zákona sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorózneho ochrany a telekomunikačné zariadenia.

(4) Ochranné pásmo pre ťažobné sondy ustanovuje osobitný právny predpis.³⁾

(5) Vlastníci pozemkov, ktoré sa nachádzajú v lesných priesekoch, cez ktoré sú vedené plynárenské zariadenia prevádzkované s tlakom nad 0,4 MPa, sú povinní umožniť prevádzkovateľovi siete zachovať voľné pásy v šírke 2 m na obe strany od osi plynovodu distribučnej siete a v šírke 5 m na obe strany od osi plynovodu prepravnej siete.

(6) Vykonávať činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môžu fyzické osoby alebo právnické osoby iba so súhlasom prevádzkovateľa siete a pod dohľadom povereného pracovníka prevádzkovateľa siete.

(7) Poškodenie plynárenského zariadenia, zariadení, ktoré slúžia na jeho ochranu, je zakázané. Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poškodí plynárenské zariadenie alebo zariadenie, ktoré slúži na jeho ochranu, je povinná okrem spôsobenej škody na plynárenskom zariadení alebo zariadení, ktoré slúži na jeho ochranu, uhradiť aj škodu za uniknutý plyn, ktorý unikol v dôsledku poškodenia plynárenského zariadenia alebo zariadenia, ktoré slúži na jeho ochranu.

§ 57

Bezpečnostné pásmo

(1) Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb.

(2) Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

- a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- b) 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- c) 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- d) 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- e) 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- f) 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- g) 300 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- h) 50 m pri regulačných staniach, filtračných staniach, armatúrnych uzloch.

(3) Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

§ 58

Preložka plynárenského zariadenia

(1) Preložkou plynárenského zariadenia na účely tohto zákona je premiestnenie niektorých prvkov plynárenského zariadenia alebo zmena trasy.

(2) Náklady na preložku plynárenského zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastníkom plynárenského zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Vlastníctvo plynárenského zariadenia sa preložkou nemení.

§ 59

Neoprávnený odber plynu

(1) Neoprávneným odberom plynu je odber

- a) bez uzavretej zmluvy alebo v rozpore s uzavretou zmluvou,
- b) nemeraného plynu,
- c) bez určeného meradla alebo s meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nesprávne zaznamenáva odber plynu,
- d) bez určeného meradla alebo s meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete, alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii,
- e) ak odberateľ neumožnil prerušenie dodávky plynu; takýto odber sa za neoprávnený odber považuje odo dňa, keď odberateľ neumožnil prerušenie dodávky plynu,
- f) ak odberateľ nedodržiaval obmedzenia určené dodávateľom plynu, prevádzkovateľom prepravnej siete alebo prevádzkovateľom distribučnej siete,
- g) ak odberateľ nedodržiaval zmluvne dohodnuté platobné podmienky,
- h) ak odberateľ nedodal odberový diagram.

(2) Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

(3) Spôsob výpočtu škody neoprávneným odberom plynu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

TRETIA HLAVA
PREVÁDZKOVANIE POTRUBIA NA PREPRUVU POHONNÝCH LÁTKO ALEBO NA PREPRUVU
ROPY, PREVÁDZKOVANIE ZARIADENÍ NA PLNENIE TLAKOVÝCH NÁDOB A
PREVÁDZKOVANIE ZARIADENÍ NA ROZVOD SKVAPALNENÉHO PLYNNÉHO UHL'OVODÍKA

§ 60

Na prevádzkovanie potrubia na prepravu pohonných látok alebo na prepravu ropy (ďalej len "potrubie"), prevádzkovanie zariadení na plnenie tlakových nádob a prevádzkovanie zariadenia na rozvod skvapalneného plynného uhľovodíka sa nevzťahuje osobitný zákon.¹⁾

§ 61

Práva a povinnosti prevádzkovateľa potrubí

(1) Prevádzkovať potrubie môže len fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá vlastní alebo má iné práva k potrubiu a ktorej bolo vydané povolenie na prepravu pohonných látok alebo na prepravu ropy.

(2) Prevádzkovateľ potrubia má právo zriaďovať a prevádzkovať telekomunikačnú sieť potrebnú na riadenie prevádzky potrubia a na zabezpečenie prenosu informácií potrebných na riadenie v súlade s osobitným predpisom.⁶⁾

(3) Prevádzkovateľ potrubia je povinný zabezpečiť spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie potrubia, plniť požiadavky na prepravu pohonných látok a ropy a na rozvoj potrubia s prihliadnutím na zabezpečenie ochrany životného prostredia.

§ 62

Práva a povinnosti prevádzkovateľa zariadení na plnenie tlakových nádob a
prevádzkovateľa zariadení na rozvod skvapalneného plynného uhľovodíka

(1) Prevádzkovateľ zariadení na plnenie tlakových nádob má právo

- a) odmietnuť naplniť tlakové nádoby, ak má podozrenie, že tlakové nádoby nezodpovedajú technickým požiadavkám podľa osobitného predpisu,
- b) vstupovať na pozemky alebo do objektov odberateľa skvapalneného plynného uhľovodíka na účely plnenia tlakových nádob a na účely vykonania prehliadok, skúšok, údržby a kontroly tlakových nádob po predchádzajúcom súhlase vlastníka pozemku alebo osoby ním oprávnenej,
- c) vyžiadať od odberateľa skvapalneného plynného uhľovodíka technickú dokumentáciu tlakových nádob a odberného plynového zariadenia.

(2) Prevádzkovateľ zariadení na plnenie tlakových nádob je povinný

- a) zabezpečiť
 - 1. bezpečnosť prevádzky,
 - 2. prevenciu proti havárii,
 - 3. bezpečnosť a ochranu zdravia,
 - 4. preventívne ochranné opatrenia,
 - 5. spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie zariadení na plnenie tlakových nádob s prihliadnutím na zabezpečenie ochrany životného prostredia.
- b) plniť skvapalnený plynný uhľovodík len do tlakových nádob zodpovedajúcich technickým požiadavkám podľa osobitného predpisu,

- c) plniť skvapalnený plyný uhl'ovodík do vlastných tlakových nádob alebo do cudzích tlakových nádob len s písomným súhlasom ich vlastníka,
 - d) viesť evidenciu vlastných tlakových nádob.
- (3) Prevádzkovateľ zariadení na rozvod skvapalneného plynného uhl'ovodíka má právo
- a) vyžiadať od odberateľa skvapalneného plynného uhl'ovodíka technickú dokumentáciu odberného plynového zariadenia,
 - b) vstupovať na pozemky alebo do objektov odberateľa skvapalneného plynného uhl'ovodíka na účely prehliadok, skúšok, údržby a kontroly rozvodu skvapalnených plynných uhl'ovodíkov po predchádzajúcom súhlase vlastníka pozemku alebo osoby ním oprávnenej.
- (4) Prevádzkovateľ zariadení na rozvod skvapalneného plynného uhl'ovodíka je povinný
- a) zabezpečiť
 1. bezpečnosť prevádzky,
 2. prevenciu proti havárii,
 3. bezpečnosť a ochranu zdravia,
 4. potrebné preventívne ochranné opatrenia,
 5. spoľahlivé, bezpečné a efektívne prevádzkovanie zariadení na rozvod skvapalneného plynného uhl'ovodíka s prihliadnutím na zabezpečenie ochrany životného prostredia,
 6. meranie dodaného skvapalneného plynného uhl'ovodíka vrátane jeho vyhodnocovania a predkladanie výsledkov merania odberateľovi skvapalneného plynného uhl'ovodíka,
 - b) vypracovať každoročne havarijné plány.

§ 63

Ochranné pásmo potrubia

- (1) Ochranné pásmo potrubia je na účely tohto zákona priestor v blízkosti potrubia, ktorý je určený na zabezpečenie plynulej prevádzky potrubia a na zabezpečenie bezpečnosti osôb a majetku. Vlastníci a užívatelia nehnuteľností v ochrannom pásme sú povinní zdržať sa všetkého, čo by mohlo poškodiť potrubie a ohroziť plynulosť a bezpečnosť prevádzky.
- (2) Ochranné pásmo potrubia je vymedzené zvislými plochami vedenými vo vodorovnej vzdialenosti 300 m po oboch stranách od osi potrubia.

§ 64

Obmedzenia v ochrannom pásme potrubia

- (1) V ochrannom pásme potrubia je zakázané zriaďovať objekty osobitnej dôležitosti, ťažné jamy prieskumných a ťažobných podnikov a odvaly.
- (2) V ochrannom pásme potrubia je zakázané do vzdialenosti
- a) 200 m od osi potrubia stavať na vodnom toku mosty a vodné diela,
 - b) 150 m od osi potrubia pozdĺž potrubia súvisle zastavovať pozemky, stavať ďalšie dôležité objekty a budovať železničné trate,
 - c) 100 m od osi potrubia stavať akékoľvek stavby,
 - d) 50 m od osi potrubia stavať kanalizačnú sieť,
 - e) 20 m od osi potrubia stavať potrubie na prepravu iných látok s výnimkou horľavých látok I. a II. triedy,

f) 10 m od osi potrubia vykonávať činnosti, najmä výkopy, sondy, odpratávanie a navrhovanie zeminy a vysádzanie stromov, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť potrubia a plynulosť prevádzky.

(3) Elektrické vedenie možno zriaďovať najmenej v takej vzdialenosti od potrubia, aby sa zachovali ochranné pásma podľa § 36.

TRETIA ČASŤ VÝKON ŠTÁTNEHO DOZORU

§ 65

Štátna energetická inšpekcia

(1) Štátna energetická inšpekcia (ďalej len "inšpekcia") vykonáva dozor nad dodržiavaním povinností fyzických osôb a právnických osôb podľa druhej časti tohto zákona a podľa osobitného predpisu ¹⁹⁾ s osobitným zreteľom na plnenie povinností

a) držiteľov povolení týkajúcich sa plnenia úloh

1. vo všeobecnom hospodárskom záujme,
2. zabezpečenia bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzkovania sústav a sietí,
3. zabezpečenia ochrany odberateľov elektriny v domácnosti a odberateľov plynu v domácnosti,
4. vyplývajúcich z rozhodnutia o súhlase na výstavbu priameho elektrického vedenia a z rozhodnutia na výstavbu priameho plynovodu,
5. na predchádzanie stavu núdze a pri vyhlásení stavu núdze,
6. vyplývajúcich z obranného plánu a plánu obnovy sústavy,
7. uložených v súvislosti s prijatím opatrení podľa § 3,
8. vypracovania technických podmienok sústavy a siete podľa § 17,

b) fyzických osôb a právnických osôb, ktorým bolo vydané osvedčenie o súlade investičného zámeru s dlhodobou koncepciou energetickej politiky podľa § 11,

c) fyzických osôb a právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosti v energetike, na ktoré sa nevyžaduje povolenie v rozsahu podľa písmena a),

d) iných fyzických osôb a právnických osôb, ktorým sú ukladané povinnosti týkajúce sa plnenia úloh uvedených v písmene a),

e) na vykonávanie činností v energetike a povinností fyzických osôb a právnických osôb v ochranných pásmach sústavy, ochranných pásmach a bezpečnostných pásmach plynárenských zariadení a v ochranných pásmach potrubí na prepravu pohonných látok alebo ropy,

f) vyplývajúcich z opatrení uložených inšpekciou a inšpektorátmi.

(2) Inšpekcia je právnická osoba. Inšpekcia je rozpočtová organizácia štátu zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva, ktorá v rámci svojho rozpočtu zabezpečuje výdavky na činnosť krajských inšpektorátov (ďalej len "inšpektorát"). Sídлом inšpekcie je Trenčín.

(3) Inšpekciu riadi a za jej činnosť zodpovedá generálny riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva vedúci služobného úradu ministerstva na základe výsledkov výberového konania podľa osobitného predpisu. ²⁰⁾

Generálny riaditeľ inšpekcie plní úlohy spojené s uplatňovaním štátnozamestnaneckých vzťahov a s organizačným zabezpečením činností služobného úradu. Generálny riaditeľ inšpekcie vykonáva funkciu vedúceho služobného úradu.

(4) Inšpekcia je služobným úradom štátnych zamestnancov, ktorí vykonávajú štátnu službu v inšpekcii a na inšpektorátoch; je zamestnávateľom zamestnancov, ktorí vykonávajú práce vo verejnom záujme v inšpekcii a na inšpektorátoch.

(5) Inšpekcii sú podriadené inšpektoráty. Na čele inšpektorátu je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ inšpekcie na základe výsledkov výberového konania podľa osobitného predpisu.²⁰⁾

(6) Inšpektorát koná a rozhoduje v administratívnoprávnych veciach samostatne.

(7) Inšpekcia

- a) riadi výkon štátneho dozoru a činnosť inšpektorátov,
- b) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov s platnosťou presahujúcou územnú pôsobnosť jedného inšpektorátu,
- c) ukladá pokuty podľa § 66,
- d) poveruje kompetenciami uvedenými v odseku 1 inšpektorát aj mimo jeho územnej pôsobnosti,
- e) rozhoduje ako odvolací orgán proti rozhodnutiam vydaným inšpektorátmi,
- f) vydáva rozhodnutia a predbežné opatrenia v správnom konaní,²¹⁾
- g) vykonáva skúšky inšpektorov inšpekcie a inšpektorátov, vedie evidenciu inšpektorov a vydaných preukazov.

(8) Inšpektorát

- a) vykonáva dozor nad dodržiavaním povinností podľa odseku 1,
- b) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- c) vydáva rozhodnutia a predbežné opatrenia v správnom konaní,²¹⁾
- d) ukladá pokuty podľa § 66.

(9) Úlohy dozoru vykonávajú inšpekcia a inšpektorát prostredníctvom inšpektorov. Inšpektor je štátnym zamestnancom a jeho štátnozamestnanecké vzťahy upravuje osobitný predpis.²⁰⁾ Inšpektora po splnení kvalifikačných predpokladov a úspešne vykonanej skúške, s výnimkou inšpektorov uvedených v odseku 14, vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ. Rozsah požiadaviek na odbornú spôsobilosť, podmienky a postup pri vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti ustanoví služobný predpis inšpekcie.

(10) Inšpektor pri výkone štátneho dozoru je oprávnený vstupovať na pozemky, do objektov a zariadení kontrolovaných fyzických osôb a právnických osôb, vykonávať potrebné zisťovania, nazerať do príslušných dokladov a vyžadovať potrebné vysvetlenia.

(11) Pri zistení nedostatkov je inšpektor oprávnený ukladať opatrenia na mieste na odstránenie zistených závad a nedostatkov. Z vykonaného dozoru vyhotoví inšpektor protokol, do ktorého zaznamená zistené nedostatky a uložené opatrenia. Protokol o výsledku vykonaného dozoru odovzdá držiteľovi povolenia alebo inej fyzickej osobe alebo právnickej osobe, u ktorej bol dozor vykonaný.

(12) Inšpektor pri výkone dozoru je povinný

- a) preukázať sa preukazom inšpektora,
- b) zachovávať voči tretím osobám mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa pri výkone dozoru dozvedel.

Táto povinnosť mlčanlivosti trvá aj po skončení platnosti poverenia na vykonanie kontroly alebo skončení štátnozamestnaneckého pomeru s inšpekciou. O zbavení povinnosti mlčanlivosti rozhoduje generálny riaditeľ.

(13) Fyzická osoba a právnická osoba podliehajúce dozoru podľa tohto zákona, sú povinné poskytovať inšpektorom potrebnú súčinnosť, umožniť im vstup na pozemky, do objektov a zariadení, predložiť im potrebné materiály, dokumentáciu a podať požadované vysvetlenia.

(14) Dozor podľa tohto zákona v energetických zariadeniach slúžiacich na zabezpečenie bezpečnosti štátu a vo vybraných objektoch a zariadeniach v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Železničnej polície Slovenskej republiky, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Železníc Slovenskej republiky a Slovenskej informačnej služby vykonávajú inšpektori, ktorých po splnení kvalifikačných predpokladov a úspešnom vykonaní skúšky odbornej spôsobilosti na inšpekcii vymenúvajú a odvolávajú vedúci týchto orgánov, do ktorých pôsobnosti patria.

(15) Sídla a územná pôsobnosť inšpektorátov je v prílohe č. 1.

(16) Generálny riaditeľ inšpekcie je oprávnený v odôvodnených prípadoch v rámci sídla a územnej pôsobnosti inšpektorátov zriaďovať detašované pracoviská, ktoré riadi riaditeľ inšpektorátu.

SPRÁVNE DELIKTY

§ 66

Správne delikty

(1) Inšpekcia uloží pokutu držiteľovi povolenia alebo inej fyzickej osobe alebo právnickej osobe vo výške

a) 600 miliónov Sk za porušenie povinností oddelenia prevádzkovania prenosovej sústavy, oddelenia prevádzkovania distribučnej sústavy, oddelenia prevádzkovania prepravnej siete a oddelenia prevádzkovania distribučnej siete a penále 400 000 Sk za každý deň omeškania splnenia povinností oddelenia prevádzkovania prenosovej sústavy, oddelenia prevádzkovania distribučnej sústavy, oddelenia prevádzkovania prepravnej siete a oddelenia prevádzkovania distribučnej siete,

b) od 5 miliónov Sk do 50 miliónov Sk za porušenie povinností

1. ukladaných vo všeobecnom hospodárskom záujme,
2. zabezpečenia bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzkovania sústav a sietí,
3. ukladaných na predchádzanie stavu núdze a pri predchádzaní stavu núdze,
4. uložených v súvislosti s prijatím opatrení podľa § 3,
5. zrušený od 15.3.2007,

c) od 1 milióna Sk do 5 miliónov Sk za porušenie povinností

1. v súvislosti so zabezpečením ochrany odberateľov elektriny v domácnosti a odberateľov plynu v domácnosti,
2. vyplývajúcich z rozhodnutia o súhlase na výstavbu priameho vedenia alebo z rozhodnutia na výstavbu priameho plynovodu,
3. v ochranných pásmach sústavy, v ochranných pásmach a bezpečnostných pásmach plynárenských zariadení a v ochranných pásmach potrubí na prepravu pohonných látok alebo ropy,
4. uložených v § 10,

d) od 100 000 Sk do 1 milióna Sk za porušenie povinností

1. poskytnúť spoluprácu alebo súčinnosť orgánom inšpekcie alebo ministerstvu pri výkone dozoru podľa tohto zákona,
2. umožniť vstup na pozemky, do objektov a do zariadení orgánom inšpekcie pri výkone dozoru podľa tohto zákona,
3. predložiť výkazy alebo poskytnúť informácie ministerstvu alebo inšpekcii v rozsahu, spôsobom a v termínoch podľa tohto zákona

4. ohlásiť začiatok, zmenu alebo ukončenie výkonu činnosti, na ktorú sa nevyžaduje povolenie.

(2) Pri opakovanom porušení sa pokuta podľa odseku 1 zvyšuje až na dvojnásobok.

(3) Pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinností.

(4) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď inšpekcia zistila porušenie povinností, najneskôr však do piatich rokov odo dňa, keď k porušeniu povinností došlo.

(5) Výnosy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

(6) Kópiu rozhodnutia o uložení pokuty s doložkou vykonateľnosti zašle inšpekcia miestne príslušnému daňovému úradu.

ŠTVRTÁ ČASŤ

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 67

Vzťah k správnomu poriadku

Na konanie vo veciach upravených týmto zákonom sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ²¹⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 68

Dôvernosť informácií

(1) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy, distribučnej sústavy, prepravnej siete, distribučnej siete a zásobníka je povinný zachovať dôvernosť ohľadom obchodných informácií získaných pri svojej činnosti, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva; ²²⁾ to sa nevzťahuje na poskytovanie informácií podľa § 19.

(2) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy, distribučnej sústavy, prepravnej siete, distribučnej siete a zásobníka je oprávnený poskytnúť informácie podľa odseku 1 v prípade, ak má povinnosť poskytnúť informácie na základe tohto zákona alebo osobitného predpisu. ¹⁾

(3) Obchodné informácie, ktoré nemajú dôverný charakter, sa poskytujú transparentným a nediskriminačným spôsobom pre všetky oprávnené osoby.

§ 69

Prechodné ustanovenia

(1) Povolenia na podnikanie v energetike vydané podľa doterajších predpisov ostávajú v platnosti do 31. decembra 2005. Pred uplynutím tejto lehoty sú držiteľia povolení na podnikanie v energetických odvetviach povinní v lehote do 31. októbra 2005 požiadať o vydanie povolenia podľa tohto zákona.

(2) Výrobca elektriny vypracuje a predloží plán rozvoja výroby elektriny podľa § 21 ods. 2 písm. j) prvýkrát do 30. apríla 2005.

(3) Prevádzkovateľ prenosovej sústavy vypracuje a predloží plán rozvoja prenosovej sústavy vrátane plánu rozvoja spojovacích vedení podľa § 22 ods. 2 písm. zb) prvýkrát do 30. apríla 2005.

(4) Prevádzkovateľ distribučnej sústavy vypracuje a predloží plán rozvoja sústavy podľa § 24 ods. 2 písm. r) prvýkrát do 30. apríla 2005.

- (5) Výrobca plynu vypracuje a predloží plán výroby plynu a plán rozvoja ťažobnej siete podľa § 40 ods. 2 písm. i) prvýkrát do 30. apríla 2005.
- (6) Prevádzkovateľ prepravnej siete vypracuje a predloží plán rozvoja prepravnej siete vrátane plánu rozvoja prepojení podľa § 41 ods. 6 písm. t) prvýkrát do 30. apríla 2005.
- (7) Prevádzkovateľ distribučnej siete pripraví a predloží plán rozvoja distribučnej siete podľa § 43 ods. 6 písm. u) prvýkrát do 30. apríla 2005.
- (8) Prevádzkovateľ zásobníka vypracuje a predloží plán rozvoja zásobníka podľa § 46 ods. 6 písm. n) prvýkrát do 30. apríla 2005.
- (9) Konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Konanie dokončí orgán príslušný na konanie v čase, keď sa konanie začalo.
- (10) Oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté.
- (11) Ochranné pásma vytýčené podľa doterajších predpisov a výnimky z nich zostávajú zachované aj po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.
- (12) Výkon dozoru začatý pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa dokončí podľa doterajších predpisov. Dozor dokončí orgán príslušný na výkon dozoru v čase, keď sa výkon dozoru začal.
- (13) Ustanovenia zmlúv o dodávke elektriny, o dodávke plynu, o prenose elektriny, o preprave plynu, o distribúcii elektriny, o distribúcii plynu a o uskladňovaní plynu, ktoré boli uzatvorené podľa doterajších predpisov, zostávajú v platnosti, ak nie sú v rozpore s týmto zákonom; ustanovenia týchto zmlúv, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom, sú účastníci zmlúv povinní uviesť do súladu s týmto zákonom do 31. decembra 2005, inak strácajú platnosť.
- (14) Zmluvy uzatvorené podľa článku 3 ods. 1 smernice 91/296/EHS o tranzite zemného plynu sieťami, u ktorých dohodnutá doba platnosti ešte neuplynula a ktoré sa vykonávajú podľa podmienok tejto smernice, zostávajú v platnosti aj po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Zmluvy o tranzite elektriny a o tranzite plynu uzatvorené podľa doterajších predpisov, zostávajú v platnosti do doby dohodnutej medzi účastníkmi zmluvy; túto dobu platnosti účastníci zmluvy nemôžu po nadobudnutí účinnosti tohto zákona predĺžiť.
- (15) Ak dôjde k oddeleniu činnosti podľa § 23, 25, 42 a 44 a v dôsledku toho k vzniku nového právneho subjektu, ten je povinný požiadať o vydanie povolenia na podnikanie v energetike do troch mesiacov od oddelenia činnosti s tým, že takýto subjekt je oprávnený podnikáť v energetike až do zápisu povolenej činnosti do obchodného registra.

§ 70

Záverečné ustanovenie

Týmto zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe č. 2.

§ 71

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa:

1. Zákon č. 70/1998 Z.z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2001 Z.z., zákona č. 208/2002 Z.z., zákona č. 405/2002 Z.z., zákona č. 24/2004 Z.z. a zákona č. 215/2004 Z.z.

2. Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 548/2002 Z.z., ktorou sa ustanovuje najmenší objem ročnej spotreby elektriny a plynu pre oprávnených odberateľov a najvyšší prípustný podiel elektriny vyrobenej v zahraničí na ročnej spotrebe oprávneného odberateľa.

3. Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 549/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o pravidlách rozvodu elektriny a plynu pre oprávnených odberateľov.